

SLUŽBENE NOVINE OPĆINE ZENICA

GODINA XXXVII
Broj 9

Četvrtak,
17.11.2011. godine
Zenica

ISSN 1840-4588

VIJEĆE OPĆINE

90.

Na osnovu člana 22. Statuta općine Zenica ("Službene novine općine Zenica", broj 4/08) i člana 37. Poslovnika Vijeća općine („Službene novine općine Zenica”, broj 2/10), a u vezi sa članovima 29. i 72. Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom („Službene novine ZE-DO kantona“, broj:13/07) Vijeće općine Zenica na 34. sjednici održanoj 03. 11. 2011. godine, donijelo je

O D L U K U

O SUBVENCIONIRANJU TROŠKOVA GRIJANJA

I Opće odredbe

Član 1.

Ovom odlukom utvrđuje se pravo na subvencioniranje troškova grijanja, korisnici prava, uslovi za ostvarivanje prava, postupak za ostvarivanje prava, sredstva za finansiranje, kao i druga pitanja od značaja za ostvarivanje prava na subvencije troškova grijanja.

Član 2.

- 1) Troškovi grijanja u smislu ove odluke su:
  - troškovi zagrijavanja stambenog prostora toplotnom energijom iz sistema centralnog grijanja kojim upravlja JP «Grijanje» Zenica (u daljem tekstu:centralno grijanje), i
  - troškovi zagrijavanja stambenog prostora alternativnim izvorima toplotne energije: drvo, ugalj, plin, nafta i sl., (u daljem tekstu: alternativno grijanje).
- 2) Troškovima grijanja, u smislu odredbe prethodnog stava, smatraju se troškovi nastali u sezoni grijanja koja se računa od 15.10.2011.godine do 15.4.2012.godine, ako se plaćanje troškova grijanja vrši u 6 mjesečnih rata, odnosno od 1. 7. 2011. do 30. 6. 2012. godine, ako se plaćanje troškova grijanja vrši u 12 mjesečnih rata.

II Obim prava na subvencioniranje troškova grijanja

Član 3.

- 1) Subvencioniranje troškova grijanja (u daljem tekstu:

subvencija) u smislu ove odluke je pravo na subvenciju troškova:

1. 100% iznosa mjesečnih računa za usluge centralnog grijanja,
  2. 50% iznosa mjesečnih računa za usluge centralnog grijanja,
  3. alternativnog grijanja u jednokratnom iznosu od 250,00 KM.
- 2) Računom centralnog grijanja u smislu odredbe stava 1. tačka 1. i 2. ovoga člana smatra se račun JP «Grijanje» Zenica.

III Korisnici prava na subvenciju

Član 4.

Pravo na subvencije u smislu ove odluke može ostvariti osoba koja u periodu utvrđenim u čl. 2.(2). koristi pravo na stalnu novčanu pomoć kod JU Centar za socijalni rad Zenica.

IV Korisnici prava i uslovi za ostvarivanje prava.

Član 5.

- 1) Osoba iz člana 4. ove odluke može ostvariti pravo na:
  - a) subvenciju troškova centralnog grijanja u iznosu od 100% mjesečnog računa ako:
    - je samac i živi u stanu površine manje od 40 m² ili
    - ima višečlano domaćinstvo koje živi u stanu površine do 55 m²;
  - b) subvenciju troškova centralnog grijanja u iznosu od 50% mjesečnog računa ako je samac i živi u stanu površine preko 40 m² ili ima višečlano domaćinstvo koje živi u stanu površine preko 55 m²;
  - c) subvenciju troškova alternativnog grijanja u jednokratnom iznosu od 250,00 KM, ako živi u stanu koji nije uključen u sistem zagrijavanja centralnim grijanjem.
- 2) Površinom stana u smislu stava 1. ovoga člana smatra se površina stana iskazana u računima za naplatu usluga centralnog grijanja izdatog od JP „Grijanje“ Zenica.
- 3) Korisnici su dužni prijaviti svaku nastalu promjenu koja je od uticaja za ostvarivanje ovoga prava u roku od 15 dana od dana nastanka promjene, u protivnom će

se tražiti refundacija više isplaćenih sredstava za subvenciju.

Član 6.

Prava iz ove odluke mogu se koristiti samo po jednom osnovu.

V Postupak za ostvarivanje prava na subvencije

Član 7.

- 1) Postupak za ostvarivanje prava na subvenciju troškova grijanja po ovoj odluci po službenoj dužnosti vodi JU Centar za socijalni rad Zenica (Centar).
- 2) O pravu po ovoj odluci Centar rješava donošenjem rješenja, spajanjem predmeta u jedan. Rješenje se donosi u skraćenoj formi, bez obrazloženja, korištenjem tabelarnog prikaza podataka o licima kojima se priznaje pravo (ime i prezime korisnika, jedinstveni matični broj korisnika, adresa korisnika, površina stana, mjesečni iznos subvencije, period subvencioniranja). Za lica čiji su zahtjevi odbijeni, navode se samo imena i prezimena.
- 3) Rješenja iz stava 2. ovoga člana objavljuju se na oglasnoj tabli Centra, i ne dostavljaju se posebno korisnicima prava. Rješenja postaju pravosnažna osmog dana nakon oglašavanja na oglasnoj tabli.
- 4) Pravosnažno rješenje kojim su utvrđena prava na subvenciju troškova centralnog grijanja Centar prosljeđuje JP «Grijanje» Zenica, a rješenje kojim je utvrđeno pravo na subvenciju troškova alternativnog grijanja prosljeđuje Službi za društvene djelatnosti i socijalnu zaštitu, uz obračun sredstava i zahtjev za isplatu utvrđenih prava.
- 5) JP „Grijanje“ Zenica za korisnike, prema dostavljenom pravosnažnom rješenju, mjesečno Centru ispostavlja fakture, koje je Centar obavezan platiti u zakonskom roku, a po prijemu sredstava iz Općinskog budžeta.
- 6) Centar će za korisnike koji su ostvarili pravo na subvenciju alternativnog grijanja vršiti isplatu jednokratne pomoći na račune korisnika u roku od 7 dana od dana prijema sredstava iz Budžeta općine.

VI Sredstva za realizaciju

Član 8.

- 1) Finasijska sredstva za realizaciju ove odluke obezbjeđuju se u Budžetu općine Zenica za 2011. i 2012. godinu.
- 2) Korisnici prava po ovoj odluci sami snose troškove koje prouzrokuju u postupku korištenja prava.

VII Završne odredbe

Član 9.

Za realizaciju ove odluke zadužuju se:

JU Centar za socijalni rad Zenica, Služba za društvene djelatnosti i socijalnu zaštitu, Služba za budžet i finansije i JP «Grijanje» Zenica.

Član 10.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, i objavit će se u «Službenim novinama općine Zenica».

Broj: 01-01-20289/11

Datum: 03. 11. 2011. godine

PREDSJEDAVAJUĆI
VIJEĆA OPĆINE ZENICA
Nebojša Nikolić s.r.

91.

Na osnovu člana 12. Zakona o javnom redu i miru («Službene novine ZE-DO kantona», broj 8/00, 15/03, 11/07 i 8/08), člana 9. Zakona o lokalnoj samoupravi («Službene novine ZE-DO kantona», broj 13/98, 8/00 i 2/05), i člana 22. Statuta općine Zenica («Službene novine općine Zenica», broj 4/08), Vijeće općine Zenica na 34. sjednici održanoj 3. novembra 2011. godine donosi

O D L U K U

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ODLUKE O JAVNOM REDU I MIRU

Član 1.

U Odluci o javnom redu i miru («Službene novine općine Zenica», broj 7/05 i 3/07) član 11. stav 2. alineja b) se mijenja i glasi:

«Zabranjen je rad ugostiteljskih objekata izuzev vrste: noćni klub, noćni bar, disco klub, salon za posebne prilike i smještajnih objekata (skupine hoteli, kampovi i druge vrste objekata za smještaj) u vremenu od 24,00 sata do 6,00 sati.»

Član 2.

Iza člana 11. dodaju se članovi 11. a), 11. b) i 11. c) koji glase:

« Član 11. a)

Izuzetno, nadležna općinska služba može, na zahtjev poslovnog subjekta - vlasnika prodajnog objekta, odobriti produženje radnog vremena do 23,00 sata, pod uslovom da taj poslovni subjekat kao i odgovorno lice subjekta nije pravosnažno kažnjeno zbog nepoštivanja odredaba ove Odluke u periodu od jedne godine dana prije podnošenja zahtjeva za produženje radnog vremena.

Dokaz o ispunjavanju uslova iz prethodnog stava nadležna služba pribavlja službenim putem iz prekršajne evidencije MUP-a i nadležnog registarskog suda.

Član 11. b)

Nadležna općinska služba može, na zahtjev poslovnog subjekta – vlasnika ugostiteljskog objekta, izdati jednokratno odobrenje za produženje radnog vremena do 02,00 sata, pod uslovom da poslovni subjekat kao i odgovorno lice subjekta nije pravosnažno kažnjeno zbog nepoštivanja odredaba ove Odluke u periodu od jedne godine dana prije podnošenja zahtjeva za produženje radnog vremena

Dokaz o ispunjavanju uslova iz prethodnog stava nadležna služba pribavlja na način utvrđen u članu 11.a) stav 2.

Ugostitelj u čijem se objektu organizira prigodna proslava dužan je da zahtjev iz prethodnog stava dostavi najkasnije 7 dana prije proslave.

Član 11. c)

U slučajevima održavanja prigodnih manifestacija od značaja za grad, Načelnik Općine može posebnim aktom odrediti drugačije radno vrijeme poslovnih subjekata obuhvaćenih ovom Odlukom, za određene zone grada za period dok traje manifestacija.»

Član 3.

Ova Odluka stupa na snagu danom objavljivanja u «Službenim novinama općine Zenica».

Broj: 01-01-20288/11
Zenica, 3.11.2011. godine

PREDSJEDAVAJUĆI
VIJEĆA OPĆINE
Nebojša Nikolić s.r.

92.

Na osnovu člana 22., 74. i 79. Statuta općine Zenica («Službene novine općine Zenica», broj: 4/08), člana 12. Odluke o organizaciji mjesne samouprave («Službene novine općine Zenica», broj:1/10) i člana 37. Poslovnika Vijeća općine («Službene novine općine Zenica», broj: 2/10) Vijeće općine Zenica na 34. sjednici održanoj 03. novembra 2011. godine, donijelo je

ODLUKU

**o dodjeli mandata kandidatima za članove Savjeta
MZ «Drivuša»**

Član 1.

Dodjeljuje se mandat člana Savjeta sljedećim kandidatima sa liste za izbor Savjeta u mjesnoj zajednici «Drivuša»:

1. **Denjiz Savi** kao sljedećem po nacionalnoj zastupljenosti, umjesto **Milešić Saše** kojem se utvrđuje prestanak

mandata, zbog neprisustvovanja sjednicama Savjeta MZ «Drivuša».

2. **Jašarević Ahmedu** kao sljedećem po broju glasova sa liste za izbor Savjeta, umjesto **Radošević Roberta** kojem se utvrđuje pristanak mandata, zbog neprisustvovanja sjednicama Savjeta MZ «Drivuša».

Član 2.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objaviće se u «Službenim novinama općine Zenica».

Broj: 01-01-20301/11
Zenica, 03. novembar 2011. godine

PREDSJEDAVAJUĆI
VIJEĆA OPĆINE ZENICA
Nebojša Nikolić s.r.

93.

Na osnovu člana 22. Statuta općine Zenica („Službene novine općine Zenica“, broj 4/08) i člana 45. Poslovnika Vijeća općine („Službene novine općine Zenica“, broj 2/10), Vijeće općine Zenica na 34. sjednici održanoj 03.11.2011.godine, donijelo je

ZAKLJUČAK

o usvajanju „Akcionog plana prevencije maloljetničkog prestupništva i primjene alternativnih mjera u općini Zenica“

I

Usvaja se „Akcioni plan prevencije maloljetničkog prestupništva i primjene alternativnih mjera u općini Zenica“ koji čini sastavni dio ovog zaključka.

II

Usvajajući „Akcioni plan prevencije maloljetničkog prestupništva i primjene alternativnih mjera u općini Zenica“, Vijeće općine:

1. **poziva:** **a) sve institucije, javne i privatne** koje rade sa populacijom maloljetnika da se aktivnije uključe u sagledavanje i rješavanje problematike maloljetničkog prestupništva; da u svom radu uključe stručna lica odgovarajućih profila (psiholozi, pedagozi i sl.);

b) medije a posebno elektronske (TV i radio) da u svoje programske šeme uključe veći broj edukativnih emisija shodno potrebama raznih uzrasta maloljetnika;

c) organe mjesnih zajednica da svojim ak-

tivnostima u zajednici pomognu u prevenciji maloljetničkog prestupništva i na principima solidarnosti pruže pomoć ugroženim porodicama;

2. **zadužuje** resorne općinske službe i javne ustanove iz oblasti socijalnog rada i staranja da poduzmu sve potrebne aktivnosti, radnje i mjere na provođenju Akcionog plana...

3. **Preporučuje** zastupnicima u Kantonalnoj skupštini i Parlamentu Federacije BiH da u svom radu insistiraju na donošenju zakona i drugih regulativa iz oblasti brige i zaštite maloljetnika.

III

Za provođenje ovog zaključka zadužuju se resorne općinske službe.

IV

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 01-01-20279/11

Zenica, 3.novembar 2011.godine

PREDSJEDAVAJUĆI
VIJEĆA OPĆINE ZENICA
Nebojša Nikolić s.r.

„AKCIONI PLAN PREVENCIJE MALOLJETNIČKOG PRESTUPNIŠTVA I PRIMJENE ALTERNATIVNIH MJERA U OPĆINI ZENICA“

U okviru implementacije projekta „Zaštita djece izložene riziku i djece u kontaktu sa zakonom u BiH“, koji implementira Biro za ljudska prava Tuzla, a finansijski podržava UNICEF, kreiran je dokument „*Akcioni plan prevencije maloljetničkog prestupništva i primjene alternativnih mjera u općini Zenica*“. Ovaj dokument je pripremljen od strane članova Općinskog multidisciplinarnog tima za prevenciju maloljetničkog prestupništva, koji je formiran rješenjem općinskog načelnika, uz stručnu pomoć i asistenciju osoblja Biroa za ljudska prava.

Članovi Općinskog multidisciplinarnog tima za prevenciju maloljetničkog prestupništva:

1. Selver Keleštura, Općina Zenica
2. Slavica Džaferović, Općinski sud Zenica
3. Senada Tarabar, Kantonalno tužilaštvo ZDK
4. Zijad Softić, Općina Zenica
5. Ejaz Šarić, Centar za socijalni rad
6. Mensura Alibegović, Ministarstvo za obrazovanje ZE-DO

7. Esad Delibašić, Sportski savez ZE-DO kantona
8. Alma Mrako, JU “Dom i porodica”
9. Edina Memišević, MUP ZE-DO kantona

Pored ovih 9 članova tima u izradi akcionog plana učestvovali su još:

Bogdan Kolar, UG Naša djeca
Mediha Hajdarević-Baručija, JU OŠ „Skender Kulenović“ Zenica

Restorativna pravda

Model restorativne pravde predstavlja savremeni odgovor na kriminalitet koji, za razliku od tradicionalnog retributivnog modela, na učinjeno krivično djelo ne gleda samo kao na kršenje pozitivnih pravnih propisa nego ga posmatra kao povredu osnovnih prava žrtve i vrijednosti društva. Restorativna pravda teži da stvori uslove koji bi na najbolji način omogućili da se ispravi učinjeno zlo. Ovaj pristup podjednaku pažnju poklanja i počiniocu krivičnog djela i oštećenom, ali i društvenoj zajednici u cjelini.

Diverzione mjere

U okviru reforme krivičnog zakonodavstva Bosne i Hercegovine, a s ciljem njegovog usklađivanja sa međunarodnim standardima, u krivičnopravni sistem Bosne i Hercegovine, njenih entiteta i Distrikta Brčko, pored do sada postojećih sankcija za maloljetnike (vaspitnih mjera i maloljetničkog zatvora) uvedene su i specifične alternativne mjere – vaspitne preporuke. Osnovni cilj ovih mjera jeste da se ne pokreće krivični postupak protiv maloljetnog počinioca krivičnog djela, već da se osnaživanjem ličnosti utiče na maloljetnika da ubuduće ne učini krivična djela.

Drugim riječima, uvođenjem vaspitnih preporuka kao alternativnih mjera prema maloljetnim počiniocima krivičnih djela, proširena je mogućnost primjene diverzionog koncepta, odnosno preusmjeravanja djece u sukobu sa zakonom s klasičnog krivičnog postupka.

1. U V O D

Bosna i Hercegovina je jedna od zemalja koje se nalaze u procesu tranzicije. Za razliku od većine drugih zemalja, koje su u istoj fazi razvoja u BiH je taj proces znatno komplikovaniji i usporeniji tako da je neizvjesno dokle će trajati. Opšta politička situacija, nesredjenost i nefunkcionalnost sistema vlasti, kako zakonodavne tako i izvršne, visok stepen korupcije, slaba, nerazvijena i upropaštena ekonomija, sve veći broj nezaposlenih, sve veći broj mladih „na ulici“, bez izgledne perspektive i mnogo toga drugog tranzicijski put BiH čini izuzetno složenim i neizvjesnim. Takvo stanje retrogradno utiče na mnoge segmente

razvoja društvene zajednice. Tome doprinose i određena globalna kretanja u našem okruženju.

Jedan od najosjetljivijih i najvažnijih segmenata u razvoju svake zajednice, pa tako i u BiH je potreba sistemske i kontinuirane brige o mladima, njihovom pravilnom razvoju i usmjerenju, njihovoj preventivnoj zaštiti od raznoraznih negativnih uticaja, pravilnog vaspitanja i obrazovanja, kao i zaštiti i sofisticiranom pristupu resocijalizacije prema onoj djeci koja su u svome razvoju već krenula stranputicom, pod uticajem raznih devijativnih pojava. Maloljetnička delikvencija je danas u BiH jedan od najsloženijih problema, imajući u vidu s jedne strane njen stalni porast i s druge strane njene dugoročne posledice. Država nema jedinstvenu, sistemsku i konzistentnu strategiju borbe protiv ove pojave. Ne postoje adekvatne institucije, infrastruktura, odgovarajući i savremeno educirani kadrovi i programi kao i odgovarajuća zakonska regulativa koja bi na savremen način, već primjenljiv u nekim zemljama uključivao i neke novije, humanije i alternativne oblike maloljetničkog pravosuđa, resocijalizacije i zaštite ove kategorije građana.

Upravo, na osnovu do sada naučenih lekcija, iskustva i stvarnog stanja ukupne problematike maloljetničkog prestupništva u BiH UNICEF BiH je pokrenuo inicijativu realizacije projekta pod nazivom; „Zaštita djece izložene riziku i djece u kontaktu sa zakonom u BiH“. Partneri UNICEF-u, u realizaciji ovog projekta na prostoru devet opština u BiH su „Biro za ljudska prava“ Tuzla i „Zdravo da ste“ iz Banja Luke.

„Biro za ljudska prava Tuzla“ ovaj projekat implementira u slijedećih pet BiH opština: Bijeljina, Brčko, Čapljina, Tuzla, Zenica; nevladina organizacija „Zdravo da ste“ u slijedeće četiri BiH opštine: Bihać, Kozarska Dubica, Prijedor, Trebinje.

Osnovni cilj projekta je podržati reformu sistema maloljetničkog pravosuđa i ojačati pravosuđe za djecu u BiH u skladu sa međunarodnim standardima.

1.1. Proces i metodologija

„Akcioni plan prevencije maloljetničkog prestupništva i primjene alternativnih mjera u općini Zenica za 2011-2012“ izrađen je u skladu sa HRBAP metodologijom (pristup planiranju na bazi ljudskih/dječijih prava), stavljajući na prioritarno mjesto realizaciju dječijih prava u skladu sa Konvencijom o pravima djeteta.

Metodologija razvijena u okviru projekta koristi pristup planiranju baziran na ljudskim pravima (HRBAP - Human Rights Based Approach to Programming) sa posebnim fokusom na principe nediskriminacije i učešća. Ovakav pristup planiranju koristi smjernice, kao i principe ljudskih prava, za potrebe izgradnje kapaciteta i njihove realizacije. Ključni aspekt pristupu razvoja koji se temelji na ljudskim pravima jeste odgovornost. Sa stajališta ljudskih prava,

pojedinci ili grupe su nosioci prava dok su institucije i vlasti i dr., kao nosioci dužnosti, odgovorni za realizaciju tih prava, a samim tim i u obavezi da uspostave mjere poštovanja i zaštite ovih prava.

Općinski načelnik svojim Rješenjem broj: 02 - 49 -13241/10 od 20. 08. 2010. godine imenovao je Multidisciplinarni tim za razvoj preventivnih i alternativnih mjera iz oblasti maloljetnog prestupništva na području općine Zenica u okviru projekta „Zaštita djece izložene riziku i kontaktu sa zakonom u Bosni i Hercegovini“ koja se sastoji od predstavnika Općine Zenica, MUP-a ZE – DO kantona, centra za socijalni rad, suda, tužilaštva ZE – DO kantona, Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport ZE – DO kantona, Sportskog saveza ZE – DO kantona i JU „Dom i porodica“.

Na samom početku realizacije projekta Multidisciplinarni tim je imao dvodnevnu obuku korištenja HRBAP metodologije na seminaru koji je organizovan u oktobru 2010. godine. Na seminaru su obrađene teme: Značaj primjene vaspitnih/odgojnih mjera i zakonska regulativa u BiH, Uvod u HRBAP metodologiju, HRBAP koraci, Planiranje predstojećih aktivnosti ORG. Svim relevantnim institucijama dostavljeni su upitnici i dogovoren vremenski okvir u kome je potrebno dostaviti popunjene upitnike.

Projektni tim je u periodu novembar 2010.- mart 2011. održao više sastanaka u institucijama koje se bave djecom i maloljetnicima u svrhu popunjavanja HRBAP matrica. Na osnovu popunjenih HRBAP upitnika i matrica, relevantnih dokumenata koji tretiraju djecu i maloljetnike, zakonske regulative, Nacrta Strategije općine Zenica za period 2010.-2020. godine, Plana razvoja socijalne zaštite u općini Zenica za period 2009. – 2013. godine, urađen je dokument „Procjena stanja maloljetničkog prestupništva u općini Zenica“ koji je Multidisciplinarni tim usvojio na jednom od svojih sastanaka.

Tokom aprila 2011. godine članovi Multidisciplinarnog tima su učestvovali na seminaru „Maloljetničko prestupništvo u BiH i regionu – restorativna pravda i alternativne mjere“ na kojem su obrađene teme: Alternativne mjere i iskustva iz regiona; Rješenje alternativnih mjera za maloljetnike: pravni, nacionalni i praktični problemi; Uvod u akciono planiranje i Praktična primjena alternativnih mjera – studija slučaja.

U toku izrade „Akcionog plana prevencije maloljetničkog prestupništva i primjene alternativnih mjera u općini Zenica za 2011-2012“ provedene su metode istraživanja i intervjua, te korišteni relevantni dokumenti i zakonske regulative, informacije sa web portala i održani sastanci sa profesionalcima iz institucija/organizacija iz sfere dječije zaštite. Kao osnova za kreiranje gore navedenog akcionog plana, pored instrumenata HRBAP metodologije i prethodno navedenih dokumenata, korišten je i dokument „Procjena stanja maloljetničkog prestupništva

u općini Zenica" urađena od strane Multidisciplinarnog tima za prevenciju maloljetničkog prestupništva.

Tokom maja i juna 2011. godine članovi Multidisciplinarnog tima su na jednodnevnoj radionici i na dva sastanka Multidisciplinarnog tima izradili „Akcioni plan prevencije maloljetničkog prestupništva i primjene alternativnih mjera u općini Zenica za 2011-2012“. Konačan tekst Akcionog plana je upućen Općinskom vijeću na usvajanje.

2. OPĆA SITUACIJA U OPĆINI ZENICA

Zenica je grad smješten u kotlini rijeke Bosne na nadmorskoj visini 316 metara. Površina Općine Zenica je 500 km². Jedan je od značajnijih privrednih centara Bosne i Hercegovine i administrativno sjedište Zeničko-dobojskog kantona. Zenica je udaljena od Sarajeva 70 kilometara, sjeverno, dolinom rijeke Bosne.

Prije Drugog svjetskog rata grad je imao 15.000 stanovnika, pred posljedni rat Zenica je imala 145.000 stanovnika, a danas na području Općine živi cca. 150.000 stanovnika (145.517 stanovnika prema podacima Stručne službe vijeća i načelnika iz 2008. godine). U strukturi zeničkog stanovništva registrovani su pripadnici različitih naroda kultura i vjera koji su povezani dubokim tradicijama skladnog života. Prosječni priraštaj u godini je pozitivan i prema posljednjem podatku iz 2009. godine iznosi 502 novorođenih u odnosu na broj umrlih, od toga je 269 muškaraca i 233 ženskog spola. Djece uzrasta od 1-15 godina ima 18.027, od toga je muškaraca 9.426, dok ženska populacija broji 8.781 člana prema podacima iz Matične knjige rođenih. Na teritoriji Općine živi 3.605 mladih dobi između 15-18 godine, muškog spola je 1.849, a ženskog spola je nešto manji broj, 1.756 građana.

U cilju podrške participaciji djece i mladih u lokalnoj zajednici općina Zenica je dodijelila prostor Doma mladih i terene za sport djeci, mladima i nevladinom sektoru koji se bavi participacijom djece i mladih, njihovim okupljanjem, organizovanjem i angažovanjem. U opštinskoj administraciji je predviđeno i popunjeno radno mjesto Stručnog saradnika za pitanje mladih i rad nevladinih organizacija i koordinaciju saradnje sa djecom i mladima. Pri Općinskom vijeću je formirana posebna komisija koja se bavi problemima djece i mladih. U Odjelu opštih poslova i društvenih djelatnosti, koji se takođe bave i problematikom mladih zaposleno je 7 osoba, 3 muškarca i 4 žene. Na nivou općine ne postoji formalno koordinaciono tijelo djece i mladih (sa posebnim osvrtom na maloljetničko prestupništvo) za saradnju sa opštinskom administracijom, ali postoji Koordinaciono tijelo za maloljetničko prestupništvo na nivou općine (Multidisciplinarni tim) sastavljen od stručnjaka, iz tih oblasti. Trenutno ne postoji (iako je ranije postojalo) Vijeće/Savjet mladih pri općini. U općini se ne planiraju posebna sredstva, Budžetom za prevenciju maloljetničkog prestupništva, nego se sredstva dodjeljuju po

projektima, za rad organizacija mladih i NVO.

Na području Općine djeluje Univerzitet u Zenici nastao na temeljima Metalurškog i Mašinskog fakulteta koji u Zenici imaju višedecenijsku tradiciju. Univerzitet je osnovan 2000. godine i trenutno ima 7 članica; Fakultet za metalurgiju i materijale, Mašinski, Pedagoški, Pravni, Ekonomski, Zdravstveni i Islamski pedagoški fakultet. Na zeničkim fakultetima studira ukupno 5.190 studenata. U fazi osnivanja su još dva fakulteta Politehnički fakultet i Akademija primjenjenih umjetnosti. U Zenici radi 18 osnovnih i 11 srednjih škola. Između ostalih tu je osnovna muzička škola, osnovna specijalna škola, te katolički školski centar koji ima osnovnu školu i gimnaziji.

Zenica ima izuzetnu bazu za razvoj sporta i masovne fizičke kulture. Zenički sportisti i sportski radnici ostvarili su niz zapaženih rezultata, kako u Bosni i Hercegovini, tako i na međunarodnoj sportskoj sceni. Sportski centri između ostalih su: Arena, Kuglana, Streljana, SRC Kamberović polje, Bilino polje, Teniski centar, Atletski centar, Tereni za mali nogomet i košarku Kamberović polje, Tempo sport, Turski centar, Bilimišće, Bazeni, Industrijski centar, Centar za boćanje, Stadion Nemila, Stadion Tetovo, Tereni za mali nogomet u Orahovici, Nemili, Arnautima, Šerićima, SC Smetovi, Šahovski centar, Papirna itd.

Kultura, na području Zenice je izuzetno razvijena i ima veliki broj kulturnih centara, i to: Bosansko narodno pozorište, Biblioteka, Muzej i Multiplex kino Ekran, BZK Preporod, HKD Napredak, SKD Prosvjeta, KUD Plamen, Željezara, Bosnia Folk, Sevdah, Kočevskog sliva, Gorica, Kula, Lašva, Nemila, Slapovi idr. Ove pogodnosti imaju građani na gradskom području, dok se to za većinu MZ ne bi moglo reći.

Mediji koji djeluju u Zenici su: RTV Zenica, Radio Zenit, Radio Q, Radio BM, Superinfo, Naša riječ.

Općina Zenica ima 71 mjesnu zajednicu kroz čije aktivnosti građani ostvaruju svoje ciljeve.

U općinskoj administraciji je zaposleno ukupno 311 osoba, od toga 155 muškaraca i 156 žena. U Odsjeku za društvene djelatnosti radi 7 zaposlenika. Općina Zenica je među prvim općinama u BiH implementirala „Evropsku povelju o učešću mladih u organima lokalne samouprave“.

U Općini djeluje veliki broj omladinskih organizacija koje daju značajan doprinos u razvoju omladinske politike. Centri za mlade su: Dom mladih, Naša djeca, Klub mladih Nemila, Gračanica, Gorica i dr. Savjetodavni odbor za pitanja mladih djelovao je pri Kabinetu načelnika, a u toku je formiranje Vijeća mladih Općine Zenica.

Opšta slika kada je u pitanju nezaposlenost nije zaobišla ni Općinu Zenica tako da imamo veliki broj nezaposlenih mladih VSS kadrova. Prema podacima Zavoda za zapošljavanje Zenica nezaposlenih sa VSS je ukupno 729, dok nezaposlenih po pitanju dječije zaštite je 462, socijalni radnika 1, psiholog 7, pedagog 8, defektolog 2, kriminalista 13, nastavnog kadra 235, pravnika 162, socijalni pedagoga 25, logopeda i surdodiologa 2 itd.

3. PROCJENA STANJA U OPĆINI ZENICA**3.1. OBRAZOVNI SEKTOR****3.1.1 PREDŠKOLSKI ODGOJ I
OBRAZOVANJE**

U Javnoj ustanovi za predškolski odgoj i obrazovanje u Zenici zaposleno je ukupno 59 uposlenika i to: 24 odgajatelja sa VŠ, 12 odgajatelja sa VSS, 2 uposlenika nemaju završenu stručnu spremu, 20 odgajatelja koji rade u jaslicama i 1 defektologa. Svi zaposleni su žene. JU ustanova za predškolski odgoj i obrazovanje u Zenici nema zaposlenog pedagoga, psihologa i socijalnog radnika. U dijelu pomoćnog, tehničkog i administrativnog osoblja zaposlene su 24 osobe, od kojih je 1 muškarac i 23 žene.

U JU za predškolski odgoj i obrazovanje u Zenici upisano je 349 djece predškolskog uzrasta, odnosno 431 dijete ide u predškolske ustanove i 10 djece čeka na upis u predškolsku ustanovu.

Izvor podataka je Javna ustanova za predškolski odgoj Zenica.

3.1.2. ODGOJ I OBRAZOVANJE U OSNOVNIM ŠKOLAMA

Na području općine Zenica u 17 redovnih osnovnih škola, 1 osnovnoj specijalnoj školi, 1 muzičkoj osnovnoj školi i 1 privatnoj muzičkoj i baletskoj školi zaposleno je ukupno 822 stručna nastavnika, od toga je 247 muškarca i 575 žena. Sa VŠ spremom zaposleno je 500 nastavnika (158-M i 342-Ž), 274 nastavnika ima VSS spremu (68-M i 206-Ž), sa SSS – završena Učiteljska škola radi 21 učitelj/ica (6-M i 15-Ž), sa nezavršenom stručnom spremom prema Uputstvu Ministarstva u školama radi (do raspisivanja konkursa) 27 apsolenata nastavnčkog smjera (15-M i 12-Ž), 19 pedagoga/ica (4-M i 15-Ž), 2 defektologa (M), i 1 socijalni radnik (Ž). Na poslovima direktora/ice osnovnih škola radi 20 nastavnika, od kojih je 11 muškaraca i 9 žena, 10 pomoćnika/ica direktora/ica (4-M i 6-Ž) osnovnih škola i 1 koordinator (Ž). U službama za pomoćne, tehničke i administrativne poslove zaposleno je 237 osoba (62-M i 175-Ž).

OSNOVNE ŠKOLE, BROJ UPISANIH UČENIKA U OPĆINI ZENICA za školsku 2010/11.g.

Red. br.	Škola Ukupan broj učenika:	Ukupan broj upisane djece	Broj djece koja nisu upisana u prve (ili više razrede)	Prolaznost učenika	Br. djece sa poremećajem u ponašanju*	Broj djece u vannastavnim aktivnostima u 2010.-2011.
Brojčani podaci						
1.	I i II razred	2.484	-	Opisne ocjene 100%	5	2.484
2.	III, IV i V razred	4.100	-	100%	12	1.366
3.	Od VI - IX	6.466	-	99,43%	46	2.155
Total		13.050	-	99,71%	63	6.005

Ukupno u školskoj 2010./11. godini u osnovne škole upisano je 13.050 učenika. Prema podacima iz upitnika među upisanom djecom evidentirano je i 63 učenika sa poremećajem u ponašanju (neprihvatljivi oblici ponašanja). Prolaznost učenika je 99,71%. U vannastavne aktivnosti u školama uključeno je 6.005 učenika. Za kolonu u tabeli (broj djece koja nisu upisana u prve i više razrede) Pedagoški zavod nema evidenciju podataka.

3.1.3. ODGOJ I OBRAZOVANJE U SREDNjim ŠKOLAMA

U 11 srednjih škola u općini Zenica zaposleno je 483 stručna nastavnika, 286 žena i 197 muškaraca; sa VŠ spremom radi 31 nastavnik (10-M i 21-Ž), sa VSS spremom radi 391 nastavnik (144-M i 247-Ž), 12 zaposlenih

je nestručno (7-M i 5-Ž), 10 pedagoga (3-M i 7-Ž) i 39 osoba radi sa VKV spremom (33-M i 6-Ž). Na radnom mjestu direktora zaposleno je 12 nastavnika (9-M i 3-Ž), 10 pomoćnika direktora (6-M i 4-Ž), 3 koordinatora (Ž), i 8 bibliotekara (2-M i 6-Ž). Na poslovima administrativnog, tehničkog i pomoćnog osoblja zaposleno je ukupno 29 (16-M i 13-Ž) osoba.

U Zenici u 11 srednjih škola u školskoj 2009/10 upisano je ukupno 4.958 učenika. U okviru odgojno obrazovnog procesa nastavu pohađa 51 učenik koji su evidentirani da imaju neprihvatljive oblike ponašanja. Pedagoški zavod nema evidencije o broju učenika sa završenom osnovnom školom koja se nisu upisala u srednju školu. Prolaznost učenika je 97,42 %. U vannastavne aktivnosti u školama prema interesima i sposobnostima učenika uključeno je 1.239 učenika.

SREDNJE ŠKOLE, BROJ UPISANIH UČENIKA U OPĆINI za školsku 2010/11.g.

Red. br.	Škola Ukupan broj učenika:	Ukupan broj upisane djece	Broj djece koja nisu upisana	Prolaznost učenika	Br. djece sa poremećajem u ponašanju	Broj djece u vannastavnim aktivnostima u 2010.-2011.
	Brojčani podaci					
1.	U 1. razred	1.382	-	-	12	345
2.	U 2. razred	1.178	-	-	14	294
3.	U 3. razred	1.396	-	-	15	349
4.	U 4. razred	1.002	-	-	10	250
Total:		4.958	-	97,42	51	1.239

Broj učenika koji nakon osmogodišnjeg školovanja ne nastave sa srednjoškolskim obrazovanjem, prema podacima Pedagoškog zavoda je 473 učenika. Broj je dobijen komparacijom broja svršenih osnovaca (1.855 učenika) i upisanih srednjoškolaca (1.382 učenika), uz konstataciju da se uglavnom radi o djeci romske populacije, raseljenih lica i izbjeglica, a o čemu ne postoji sistematizirana evidencija ili baza podataka. Takođe, ne raspolaže se podacima koliko je ovih učenika eventualno upisano u srednje škole u drugim mjestima prebivališta ili na području drugih kantona. Pedagoški zavod ne raspolaže podacima o broju djece koja ne završe osnovnu školu, niti koliko učenika nakon upisa u srednju školu napuste istu.

Sve škole imaju biblioteke sa različitim fondom knjiga (od 3.000 do 5.000 knjiga), salu za tjelesni i zdravstveni odgoj imaju sve osnovne škole. Šest (6) srednjih škola ima salu za tjelesni i zdravstveni odgoj, tri (3) srednje škole nemaju, a dvije (2) srednje škole koriste salu najbliže škole u okruženju. Sve osnovne i srednje škole su dobro organizovale rad Vijeća učenika. Takođe, sve škole imaju Vijeća roditelja koja su formirana na roditeljskim sastancima (iz svakog odjeljenja je delegiran jedan roditelj). Vannastavne aktivnosti su sastavni dio odgojno obrazovnog procesa u svim osnovnim i srednjim školama. Svaka škola uglavnom ima od 12 do 15 vannastavnih aktivnosti, sekcija u koje su uključeni učenici u skladu sa svojim interesima, sposobnostima i potrebama. Sve škole imaju arhitektonski pristup prilagođen za djecu sa tjelesnim poteškoćama. Kada je riječ o opremljenosti škola adekvatnim nastavnim opremom, sredstvima i učilima, uključujući i opremljenost laboratorija može se konstatovati da je stanje zadovoljavajuće, naglašavajući da su u svim školama opremljeni kabineti za informatiku, a djelimično ostali kabineti za predmete koji se izučavaju po važećem Nastavnom planu i programu..

U oblasti brige o zdravlju i sigurnosti učenika ističe se da su sve škole, zahvaljujući kapitalnim ulaganjima nadležnog Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport opremljene adekvatnim sanitarnim prostorijama i namještajem. Prema rasporedu sati svaki nastavnik ima dežurstvo u toku odmora. Škole imaju pravilnike/kodeks

o ponašanju za učenike i nastavnike i ostale uposlenike, a isti su postavljeni u holovima škola i u učionicama. Škole nemaju Protokol o postupanju u slučaju vršnjačkog nasilja ali imaju dobru saradnju sa Centrom za socijalni rad i MUP-om. Učenici i nastavnici su prošli radionice o vršnjačkom nasilju u okviru Programa prevencije maloljetničke delikvencije koji je sastavni dio Godišnjeg programa rada škole. Video nadzor kao sredstvo tehničke kontrole i zaštite učenika imaju samo 3 srednje škole i 5 osnovnih, ali se naglašava da je Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport podržalo taj projekat i sukcesivno će opremiti sve ostale škole u narednom periodu. Pored navedenih mjera škole imaju redovna dežurstva učenika i nastavnika i dobru saradnju sa MUP-om.

U oblasti profesionalnog stručnog usavršavanja nastavnici, predstavnici stručnih aktiva, pedagozi i menadžmenti škola redovno prisustvuju seminarima, obukama, okruglim stolovima ne navodeći koliki je broj bio prisutan jer evidencija postoji u pedagoškim dosijeima nastavnika u školama. Prezentaciju seminara, obuka, radionica i drugih aktivnosti koje je organizovao Pedagoški zavod nastavnici u svojim školama su diseminacijom prezentirali teme na stručnim aktivnim, nastavničkom vijeću, a to su: Prava djeteta, Nasilje u porodici i zlostavljanje djeteta, Vršnjačko nasilje, Odgoj i obrazovanje djece sa poteškoćama u učenju i učešću, Nenasilna komunikacija, Uloga preventivnih programa u lokalnoj zajednici, Trgovina djecom i ženama itd. Neke od navedenih tema je podržalo i organizovalo Ministarstvo za obrazovanje. Ministarstvo je nosilac aktivnosti u realizaciji projekta Maloljetničko prestupništvo i Alternativni programi rada sa djecom i mladima u sukobu sa zakonom. Smatraju da treba organizovati trening za nastavnike, učenike i roditelje na temu: **Prevenција iz oblasti maloljetničkog prestupništva** u okviru projekta „Zaštita djece izložene riziku i djece u kontaktu sa pravosudnim sistemom u BiH.“

Prioritet da se omogući kvalitetan odgojno - obrazovni proces u narednom periodu je da se obezbijedi odgovarajući prostor za Drugu gimnaziju i Ekonomsku školu. Takođe, u cilju zaštite maloljetnih osoba potvrđuju i potrebu kontinuiteta u snabdijevanju škola opremom, učilima, dobrom

saradnjom roditelja i nastavnika, jačanju kompetencija i životnih vještina kod nastavnika i učenika, korištenje različitih metoda i oblika rada, saradnja škola sa roditeljima i sa lokalnom zajednicom.

3.1.4. SOCIJALNA ZAŠTITA

U Centru za socijalni rad u Zenici zaposlena su 43 lica, 17 muškaraca i 25 žena. U odnosu na kvalifikacionu strukturu zaposleno je 16 socijalnih radnika (10-M i 6-Ž), 1 psiholog (Ž), 1 pedagog (Ž), 1 defektolog (Ž), 7 pravnik (2-M i 5-Ž), 1 ekonomista (M), 1 sociolog (Ž) (direktor Centra) i 1 odgajatelj (Ž). Pored stručnih lica u oblasti socijalne problematike zaposleno je i 9 lica na poslovima administracije (1-M i 8-Ž) i 5 lica kao pomoćno osoblje (3-M i 2-Ž). Prema Pravilniku i stvarnim potrebama nedostaje još 5 VSS socijalnih radnika, 1 psiholog i 3 odgajatelja. Socijalni pedagog i logoped nisu predviđeni Pravilnikom o radu CSR-a, ali je u toku postupak usklađivanja Pravilnika o radu u kojem će se tražiti i mjesto za socijalne pedagoge.

Centar obavlja djelatnost u vlastitom, namjenski građenom objektu površine cca 2.400 m², sa vanjskim sportskim terenom i parkom. Prostor je po površini zadovoljavajući, ali prije svega enterijere treba prilagoditi novim potrebama i sadržajima rada.

U okviru svoje zakonske nadležnosti Centar pruža određenu pomoć iz oblasti socijalne zaštite i omogućava ostvarivanje prava iz socijalne zaštite različitim kategorijama maloljetnih osoba. Prema podacima Centra, sa 01. 06. 2010. godine, najbrojnija kategorija korisnika socijalne zaštite su djeca bez roditeljskog staranja, njih 581, 268 muških i 313 ženskih, svrstanih u nekoliko grupa: djece bez oba roditelja 8, djece napuštenih od roditelja 57, djece samohranih roditelja 483 i 33 djece roditelja koji su spriječeni da vrše svoju roditeljsku dužnost. Sljedeća, druga kategorija su djeca čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama/vaspitno zanemarena i zapuštena djeca, 63 muška i 9 ženskih. Bilo bi poželjno i racionalno obrazloženje za interesantan podatak da je godinu dana ranije u ovoj grupi bilo 269 djece (prema podacima u upitniku), a samo muških u grupi odgojno zanemarene djece 103. Kako je došlo do ove drastične promjene? Maloljetnika sa društveno negativnim ponašanjem u Centru je evidentirano 31 muških i 17 ženskih.

Pregled djece, korisnika/ca socijalne zaštite i prava iz socijalne zaštite

Centar, i u oblasti prava iz socijalne zaštite pruža maloljetnicima određenu pomoć. Prema dostavljenim podacima pomoć za osposobljavanje za život i rad pružena je za 12 maloljetnika (4 muška i 8 ženskih), u druge porodice smješteno je 24 djece korisnika (10 muških i 14 ženskih), a 59 djece korisnika je smješteno u ustanove (34 muška i 25 ženskih), ukupno 97 djece.

Prema određenom broju maloljetnika preduzimaju se odgovarajuće vaspitno odgojne mjere. Mjere pojačanog nadzora roditelja, usvojitelja, ili staratelja primijenjene su prema 16 muških maloljetnika, a mjere pojačanog nadzora organa socijalnog staranja preduzete su prema 14, takođe muških maloljetnika. U okviru zavodskih mjera 1 maloljetnik je upućen u vaspitno popravni dom. Vaspitna preporuka kao oblik disciplinske mjere je preduzeta prema jednom muškom maloljetniku, njegovim ličnim izvinjenjem oštećenom (ukor). Prema napomeni davaoca podataka u upitniku „Podaci dati o vaspitno-odgojnim mjerama dati su za 2009. godinu (stanje na kraju godine) dok je u prvih šest mjeseci (u 2010. godini) dato stanje novih predmeta.“

Kod činjenja prekršaja uz 30 novih maloljetnika bilo je 12 recidiva, a u činjenju krivičnih djela uz 12 novih maloljetnika je 13 recidiva. I pored toga, recidiv je u opadanju za razliku od 2009. godine kada je u recidivu bilo 25 maloljetnika. Iz reda maloljetnika najčešće u sukobu sa zakonom su stariji maloljetnici, uzrasta 16 do 19 godina. Prema iskustvu Centra od mjera koje izriču pravosudni organi u otklanjanju maloljetničkog prestupništva najbolje rezultate daju kombinovane mjere. Centar je u periodu 01. 01. do 30. 06. 2010. godine predložio u tri slučaja vaspitne preporuke kao disciplinsku mjeru ali ni jedna nije izrečena, izuzev što je jedna zamijenjena ukorom.

Imajući u vidu istaknutu problematiku u radu značajno je istaći i opštu problematiku i uslove u kojima Centar radi. Broj profesionalaca na 1.000 stanovnika je 1/4, ili na 4.000 stanovnika jedan profesionalac, što je apsolutno nedovoljno. Nedostaje socijalnih radnika kao i rehabilitatora-edukatora. U Centru je zaposleno i lice na radnom mjestu referenta dječije zaštite. Takođe, zaposlen je i referent za maloljetničko prestupništvo, ali i pored toga na ovim poslovima radi i cijeli stručni tim od 9 zaposlenih (2 socijalna radnika, psiholog, pedagog, defektolog, pravnik i 2 odgajatelja). Riječ je o referatu starateljstva, referat za zaštitu i zbrinjavanje djece bez roditeljskog staranja, referat za zaštitu braka i porodice i posrednik u postupcima razvoda braka. U okviru dječije zaštite postoje dva referata: referat za utvrđivanje prava na dječiji dodatak i referat za utvrđivanje ostalih prava iz oblasti dječije zaštite. Na tim poslovima rade 3 profesionalca (2 pravnik i 1 socijalni radnik). Kroz pravo na dječiji dodatak uključeno je preko 5.000 djece iz porodica u kojima živi osoba sa invaliditetom, ili iz porodica koje imaju niske prihode.

U Centru postoji savjetovalište i prostorije za rad sa klijentima, ali nemaju kvalifikovanih stručnjaka za te poslove (rehabilitatora-edukatora) zbog čega na tim poslovima angažuju stručnjake iz NVO „Medica“. Centar ima prilagođen pristup za osobe sa invaliditetom samo na glavnom ulazu. Ne posjeduju jedinstvenu bazu podataka, dostupnu svim zaposlenima. Imaju nekoliko parcijalnih, neuvezanih software i internu bazu podataka koja je kreirana na referatu analiza i informisanje. U proceduri je traženje cjelovitog

i efikasnijeg rješenja. Centar značajan dio svojih poslova, skoro svakodnevno obavlja na terenu. Redovno, po jedan dan u 4 otvorena ureda u MZ (u 4 općinske zone), i neovisno od toga na teren idu kada treba uzimati anamnestičke podatke i vršiti monitoring korisnika. Za terenski rad posjeduju jedno (starije i neodgovarajuće) vozilo, ali planiraju nabaviti novo i odgovarajuće. Ova, kao i ostala pitanja o uslovima rada Centra definisana su u Razvojnoj strategiji Centra i općinskom Planu razvoj socijalne zaštite za period 2009.-2013. godine.

Na pitanje da li su profesionalci pohađali treninge u poslednje dvije godine i ako je odgovor „Da“ da se navede trajanje određenih treninga ni na jedno pitanje u ovoj oblasti nije konkretno i kompletno odgovoreno. Odgovor je u cjelini „Da“ i evidentno je u upitniku naveden značajan broj tema i treninga, kojima su profesionalci prisustvovali, od kojih neke i nisu direktno vezane za predmet posmatranja; maloljetničko prestupništvo, ali koje su profesionalcima potrebni uopšte u njihovom radu. Međutim, neki navedeni sadržaji se ponavljaju. Ni za jedan od navedenih sadržaja nije navedena dužina trajanja. Neki sadržaji, u konkretnoj rubrici ne odgovaraju postavljenom pitanju. Postavljeno pitanje se odnosilo na slijedeće teme i sadržaje: Nasilje u porodici i zlostavljanje djeteta, Maloljetnička delikvencija, Prava djeteta, Trgovina djecom i ženama (na koja su dati djelimični odgovori), kao i teme Problematika djece sa poremećajem u ponašanju, Uloga preventivnih programa u lokalnoj zajednici, Alternativni programi rada sa djecom i mladima u sukobu sa zakonom, Trgovina djecom i ženama, Oblast porodičnog savjetovanja i Menadžment slučaja na koja nisu dati nikakvi odgovori.

Na pitanje koji tip treninga bi bio prioritet navedene su slijedeće teme: Obuka osoblja za izradu i primjenu standarda u socijalnoj zaštiti, Obuka stručnih timova za monitoring i evaluaciju slučaja, Trening za superviziju stručnog rada, Trening za socijalne radnike u vođenju slučaja, Trening za socijalne i druge radnike o organiziranju i vođenju socijalne akcije, Trening za volontere Centra (u mjesnim zajednicama), Trening za izgradnju kapaciteta Centra za apliciranje za sredstva EU fondova i Trening za staratelje.

U Centru ističu problem procedure dobijanja informacija o zakonodavstvu, propisima i drugim regulativama, relevantnim za njihov rad od nadležnog ministarstva, naglašavajući da je taj problem čak evidentan kada je riječ i o neposredno nadležnom ministarstvu. Problem je još izrazitiji što propisi nisu dostupni ni na web stranici Ministarstva. Kada je riječ o prioritetima Centra, u narednom periodu dostavljač upitnika ne navodi konkretno koji su to prioriteti, ali navode. „Sve je utvrđeno u strateškim dokumentima i 10 konkretnih ideja pod nazivom: Novi pravci u provođenju socijalne politike i partnerstva između vladinog i nevladinog sektora na lokalnom nivou“, navodeći brojčane podatke bez njihovog bližeg i konkretnog značenja. Na pitanje da li je Centar uključen, ili organizuje

posebne programe sa fokusom na porodice djece pod rizikom, ili djece koja su u sukobu sa zakonom naglašavaju da je... „, u zadnjih sedam godina najviše programa bilo upravo iz te oblasti, gdje je CSR bio nosilac, a ponekad i NVO“. Prioritetno pitanje, pokriveno na terenu je prevencija maloljetničkog prestupništva, zaštita lica u stanju socijalne potrebe i djeca bez roditeljskog staranja. Ova problematika se tretira u saradnji sa školama i mjesnim zajednicama.

U cilju prevencije maloljetničkog prestupništva Centar ima saradnju sa porodicom kroz redovnu aktivnost stručnjaka, sa školama, sa policijom, na osnovu Protokola o suzbijanju maloljetničke delinkvencije, sa sudstvom, takođe na osnovu Protokola o suzbijanju maloljetničke delinkvencije, sa NVO na osnovi posebnih projekata, kao i sa mjesnim zajednicama. Ova saradnja se ostvaruje po protokolima, ili po posebnim projektima. Centar nema uspostavljen sistem razmjene informacija u oblasti maloljetničkog prestupništva sa policijom i pravosuđem. Ova tvrdnja je zanimljiva ako se već navodi da imaju saradnju na osnovu potpisanih protokola. Zar se i ovaj segment nije mogao naći u Protokolu? Centar, takođe ističe da nema prilike da utiče na kreiranje javnih politika vezanih za maloljetničko prestupništvo na različitim nivoima vlasti u BiH.

3.1.5. SEKTOR PRAVOSUĐA

Tužilaštvo

U Kantonalnom tužilaštvu Zenica zaposleno je 8 tužilaca, pravnik u stalnom radnom odnosu, 3 muškarca i 5 žena. U okviru svoje nadležnosti Tužilaštvo je u dijelu odgojnih mjera prema maloljetnim prestupnicima izreklo mjere pojačanog nadzora roditelja, usvajatelja, ili staratelja u 16 slučajeva (muškim osobama), pojačan nadzor nadležnog organa socijalnog staranja prema 11 muških maloljetnika. U okviru Zavodskih mjera 2 muška maloljetna prestupnika su upućena u odgojnu ustanovu, a jedan, takođe muški upućen je u odgojno popravni dom. U odgojnim preporukama izrečena je jedna mjera, ličnog izvinjenja oštećenom i jedna mjera naknada štete oštećenom. Predmet rada Tužilaštva su bila i dva maloljetna prestupnika koji su izvršili recidiv. Prema ocjeni Tužilaštva pojava recidiva je u opadanju.

Tužilaštvo ističe da nema prilike da utiče na kreiranje javnih politika vezanih za maloljetničko prestupništvo na različitim nivoima vlasti u BiH. Nemaju uspostavljen sistem razmjene informacija na liniji Policija-Pravosuđe-Centar za socijalni rad, u oblasti maloljetničkog prestupništva. Smatraju da bi Centar za socijalni rad, MUP i Sud trebali preduzimati mjere u cilju poboljšanja kvaliteta sociopedagoške komunikacije sa djecom neprihvatljivog ponašanja. Nejasno je zbog čega isključuju porodicu i školu. Ne izjašnjavaju se kakva im je saradnja sa društvenom sredinom, ali naglašavaju da najčešće saraduju sa Centrom za socijalni rad.

Općinski Sud

U Općinskom sudu u Zenici ukupno je zaposleno 148 lica, od kog broja su 32 sudija. U oblasti dječije zaštite jedan sudija je određen za maloljetnike, odnosno za rad sa djecom. U Sudu je formirano i vijeće za maloljetnike u kojem ni jedan sudija nije specijalizovan za rad sa djecom. Sudija za maloljetnike u izricanju presude često se oslanja na nalaz i mišljenje Centra za socijalni rad Zenica i to u dijelu porodične situacije maloljetnika, psihičkog stanja i sposobnosti maloljetnika, a po potrebi angažuje i stručnjake (psiholog) sa kojima se konsultuje, a kako bi shodno tome izrekao što adekvatniju mjeru prema konkretnom maloljetniku. Podaci u dostavljenom upitniku su dati veoma šturo (nedostaju podaci koliko je žena, a koliko muškaraca), a neki dostavljeni podaci su nejasni.

U okviru svoje zakonske nadležnosti Sud je u prvoj polovini 2010. godine izrekao određene odgojne mjere prema maloljetnicima u 58 slučajeva: mjere pojačanog nadzora prema 28 maloljetnika, pojačan nadzor roditelja, usvojitelja ili staratelja prema 13 maloljetnih osoba, pojačan nadzor nadležnog organa socijalnog staranja prema 15 maloljetnika. U dijelu zavodskih mjera 1 maloljetnik je upućen u popravni dom, a 1 u maloljetnički zatvor. U okviru odgojnih preporuka: lično izvinjenje oštećenom, naknada štete oštećenom i redovno pohađanje škole nije izrečeno ni u jednom slučaju. Ni ostale odgojne preporuke, prema upitniku nisu preduzimane, što se pravda slijedećim razlozima: rad u korist humanitarne organizacije, ili lokalne zajednice, (nisu određene) prihvatanje odgovarajućeg zaposlenja, (nije određeno), smještaj u drugoj porodici, (nema tih porodica) liječenje u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi, (nema ustanove) i posjećivanje odgojnih, obrazovnih, psiholoških i drugih savjetovališta, (nema). Upravo razlozi (opravdanje) za neizricanje drugog dijela odgojnih mjera su, pored ostalih alternativne mjere koje nedostaju u ovoj oblasti. To govori o neophodnosti stvaranja uslova za njihovu primjenu prema maloljetnim osobama, u sukobu sa zakonom. Ni u oblasti izrečenih mjera prema maloljetnicima podaci nisu kompletni, koliko je maloljetnika, a koliko maloljetnica, prema kojima su izrečene odgovarajuće mjere, u posmatranom periodu. Sud nema posebne prostorije za rad sa maloljetnicima, sa djecom u sukobu sa zakonom, nema obezbijeđen pristup invalidnim licima.

Nema odgovora na pitanje; broj maloljetnika/ca koji su izvršili recidiv, ali se odgovara na pitanje; koliko je čest recidivizam? Na ovo pitanje imamo odgovor, koji dijelom govori i o pristupu upitniku i problemu koji se tretira kada se u istoj rubrici i na isto pitanje odgovara: češći nego ranije, isti kao ranije i u opadanju, a da se ne kaže ni na koji period se podaci odnose. Maloljetnici prema kojima Sud preduzima odgovarajuće mjere su najčešće iz kategorije starijih maloljetnika. Dosadašnje iskustvo pokazuje da od mjera koje izriče Sud bolje rezultate u otklanjanju maloljetničkog prestupništva od ostalih daju kombinovane mjere.

Opšti uslovi i stanje u kojem djeluje Općinski sud u Zenici mogu se kvalifikovati slično kao u ostalim centrima. Nemamo podatka odnosa broja zaposlenih, stručnih i profesionalnih na 1.000 stanovnika, na području općine. Na pitanje kakvog je kvaliteta komunikacija vaše ustanove sa djecom neprihvatljivog ponašanja ističe se da je ta komunikacija aktuelna samo u toku postupka. Navode da Sud nije adekvatno opremljen za rad sa maloljetnicima. Takođe, ističu da nemaju aktivnu, elektronsku bazu podataka o djeci, maloljetnim prestupnicima.

U okviru profesionalnog usavršavanja, u ovoj oblasti dostavljeni podaci govore o veoma skromnoj aktivnosti. Nemamo odgovor ukupnog broja profesionalaca, sudija koji su u posljednje dvije godine prisustvovali treninzima iz ove oblasti. Po pojedinačnim temama dostavljeni podaci govore da je jedan sudija prisustvovao jednodnevnom treningu na temu „Nasilje u porodici i zlostavljanje djeteta“, dvojica sudija jednodnevnom treningu na temu „Maloljetnička delinkvencija“ i 1 sudija jednodnevnom treningu na temu „Prava djeteta“. Treninzima na teme: Problematika djece sa poremećajem u ponašanju, uloga preventivnih programa u lokalnoj zajednici, Trgovina djecom i ženama, Alternativni programi rada sa djecom i mladima u sukobu sa zakonom, ili eventualno neke druge teme niko nije prisustvovao. Ipak navode da bi im prioritetna tema u profesionalnom usavršavanju bila: Alternativne mjere u radu sa maloljetnicima u sukobu sa zakonom. Smatraju da je za primjenu alternativnih mjera neophodno odrediti kriterije na osnovu kojih se mogu zavesti alternativne mjere. Takođe smatraju da je potrebno poboljšati saradnju sa drugim sektorima. Saradnje sa zajednicom i roditeljima/podicama uopšte nema.

Sud ne provodi bilo kakve posebne programe sa fokusom na djecu, žene, porodice, programe promocije saradnje pravosudnih organa i lokalne zajednice, preventivne programe u vidu promocije zakonskih regulativa i drugih dokumenata, niti programe o značaju međusektorske saradnje. Izjavljuju da nemaju priliku da utiču na kreiranje javnih politika vezanih za maloljetničko prestupništvo, na različitim nivoima vlasti u BiH. Djelimično je uspostavljen sistem razmjene informacija na relaciji Policijsko-Pravosuđe-Centar za socijalni rad, u oblasti maloljetničkog prestupništva. Smatraju da bi škola (razgovorom, sociopedagoškom komunikacijom i ranim prepoznavanjem) i Centar za socijalni rad (uočavanjem problema u porodici) trebali preduzimati mjere u cilju poboljšanja kvaliteta sociopedagoške komunikacije sa djecom neprihvatljivog ponašanja. Pitanje je zbog čega izostavljaju porodicu, MUP i Sud kao važne institucije koje, svaka na svoj način, u kontinuitetu imaju posla sa maloljetnicima.

3.1.6 SEKTOR SIGURNOSTI

Policijska kao posebna struktura društvenog sistema čiji je osnovni zadatak, u skladu sa Zakonom zaštita lične i

imovinske sigurnosti građana, ima specifične obaveze i nadležnosti kada je riječ i o maloljetnim prestupnicima i mladima uopšte. Iako je većina policijskih poslova vezana za pronalazak počinitelja krivičnih i prekršajnih djela, pa tako i maloljetnih prestupnika ipak u zadnjih nekoliko godina i policija, sve više u svom radu primjenjuje i preventivne mjere i radnje. U fokusu te prevencije su i mladi svih uzrasta, a posebno maloljetnici u sukobu sa zakonom. Na tom planu policija saraduje sa društvenom zajednicom, institucijama, udruženjima i ustanovama koje okupljaju mlade i koje se bave njihovom zaštitom, obrazovanjem i vaspitanjem.

U Upravi policije MUP ZD kantona zaposleno je 13 policajaca isključivo zaduženih za rad sa maloljetnim prestupnicima: 9 policajaca (6 muških i 3 ženskih) zaduženi za rad u zajednici, 3 žene, inspektori kriminaliteta i jedna žena, referent/operator. Međutim, i svi ostali inspektori u Odsjeku kriminalističke policije rade sa maloljetnicima koji su izvršili KD-a iz oblasti opšteg kriminaliteta.

U periodu januar-juni 2010. godine na području općine Zenica izvršen je 27 krivičnih djela od strane maloljetnih lica: protiv života i tijela 3 (muškarci), posjedovanje i omogućavanje uživanja opojnih sredstava 1 (muškarac), protiv imovine (krađe) 22 krivična djela (21 muškarac i 1 žena) i 1 krivično djelo protiv pravosuđa - lažno prijavljivanje (muškarac). Najčešće počinioci krivičnih djela iz kategorije maloljetnika su stariji maloljetnici od 16 do 18 godina, a recidiv se najčešće javlja u oblasti krivičnih djela protiv imovine. U policiji tvrde da je recidiv na istom nivou kao i ranijih godina. Maloljetni prestupnici se najčešće regrutuju sa gradskih područja. Nema tipične socijalne sredine iz koje se regrutuju maloljetni prestupnici; iz siromašnih, ali istovremeno i iz porodica sa srednjim pa i veoma povoljnim materijalnim prilikama.

U okviru svakodnevnih zadataka policija posebnu pažnju poklanja svom djelovanju u zajednici. S tom namjerom, a u okviru projekta međunarodne zajednice sistematizovana su i radna mjesta; rad policije u zajednici. U okviru tog projekta policija radi i na prevenciji maloljetničkog prestupništva kroz posebne programe: Poseban program prevencije, Programi promocije saradnje policije i lokalne zajednice, Programi o značaju međusektorske saradnje i Policija u zajednici. Ti projekti se realizuju kroz slijedeće radionice: Nenasilno rješavanje konflikata, Zloupotreba narkotika, Dani otvorenih vrata, Policajac u školi, Od kuće do škole, Prevencija krađe u JU i vjerskim objektima, Krađe u školama, Sprečavanje prosjačenja i Maloljetnička delinkvencija. U okviru policijskih stanica na području PU I Zenica sistematizovana su radna mjesta policajaca za rad u zajednici.

Navode da je kvalitet komunikacije policije sa djecom društveno neprihvatljivog ponašanja na zadovoljavajućem nivou. Svaki otkriveni slučaj maloljetničkog kriminaliteta prijavljuje se organima pravosuđa.

Policajska stanica/uprava nema odvojene prostorije za

rad sa maloljetnicima, niti adekvatnu opremu za pružanje potrebnih usluga maloljetnicima. Takođe nemaju ni aktivnu elektronsku bazu podataka o maloljetnicima koji su u sukobu sa zakonom.

Policajci se tokom rada i stručno osposobljavaju radi lakšeg rješavanja sve složenijih problema u oblasti maloljetničkog prestupništva. U tom cilju jedan broj njih je u posljednje dvije godine prisustvovao seminarima i radionicama na teme: Institucionaliziran odgovor na spolno zasnovano nasilje u porodici i zajednici općine Zenica, Pravni aspekt za suzbijanje spolno baziranog nasilja nad djecom, Prava djeteta i policija i Tehnike saslušavanja maloljetnih počinitelja krivičnih djela. Nisu prisustvovali radionicama: Problematika djece sa poremećajem u ponašanju i Uloga preventivnih programa u lokalnoj zajednici. Potpisan je protokol o međusobnoj saradnji u radu na prevenciji i zaštiti žrtava nasilja u porodici. Nema dovoljno podataka o dužini trajanja navedenih radionica i broju prisutnih i educiranih policajaca. Kao prioritete za rješavanje problema maloljetničkog prestupništva predlažu edukaciju na teme: Prevencija prestupništva mladih i Programi prevencije prestupništva. Takođe, ističu da je za efikasniji rad policije neophodan profesionalni razvoj i trening kao i saradnja sa drugim sektorima, sa zajednicom, roditeljima/porodicom.

Policijske uprave/stanice rade i sa civilnim društvom i volonterima. Policija najčešću i najbolju saradnju ostvaruje sa Centrom za socijalni rad i Kantonalnim tužilaštvom. Takođe, dobra saradnja postoji i sa sredstvima javnog informisanja. U cilju poboljšanja kvaliteta sociopedagoške komunikacije sa djecom neprihvatljivog ponašanja, po mišljenju policije trebali bi prije svih da preduzmu određene mjere porodica, škola i Centar za socijalni rad.

3.1.7. NEVLADIN SEKTOR

Na području općine Zenica registrovano je preko 300 različitih udruženja u desetinama oblasti djelovanja.

Oko 60 organizacija neposredno se bave problematikom djece i omladine. Kao na primjer Udruženje „Dom mladih”, Medica, Opštinski savez izviđača, Crveni krst – križ, Preporod, Prosvjeta, Udruženje pedagoga za tjelesni zdrastveni odgoj, Napredak, Udruženje „Pomirenje”, Romano Centro, Svjetlost (za djecu sa posebnim potrebama) „Učitelji bez granica”, „Plus mladi za mlade”, Lotos (bavi se i djecom sa teškoćama u razvoju), Klub mladih MZ Nemila, MZ Donja Gračanica, MZ Gorica, Osnovna Škola Perin Han, Udruženje „Naša djeca” i oko 30 sportskih klubova, koji imaju svoje omladinske pogone, škole ili sekcije.

U nevladinom sektoru angažovani su uglavnom volonteri a ima i aktivista po ugovoru o djelu, angažovanih na određeno vrijeme i aktivista sa stalnim radnim odnosom. Pošto se ne vodi zbirna statistika, procjenjuje se da ima preko 300 aktivista – volontera i oko 30 aktivista angažo-

vanih uz nadoknadu. Struktura je multinacionalna, a oko 50% su ženskog spola. Struktura aktivista je vrlo raznolika i čine je studenti, srednjoškolci, profesori, medicinski radnici, glumci, defektolozi, psiholozi, socijalni radnici, muzičari, likovni umjetnici, pravnici, ekonomisti, inženjeri, informatičari, profesori stranih jezika, novinari i stručni radnici iz medija (kameramani, montažeri, voditelji). Procjenju se da usluge navedenih udruženja koristi pet hiljada mladih svih uzrasta. Ove organizacije angažovane su na strateškom cilju Prevencije, Alternativne mjere ("Naša djeca" u saradnji sa Centrom za socijalni rad) i Institucionalni tretman (Udruženje "Naša djeca" u saradnji sa Kazneno popravnom zavodom Zenica). Bitno je naglasiti da je obezbjeđen i tretman djece pod rizikom koji se regrutuju iz kategorije napuštene ili odgojno zanemarene djece, naime u saradnji sa Centrom za socijalni rad pri NVO Medica i NVO Pomirenje djeluju centri za dnevni boravak. Medica u saradnji sa Centrom za socijalni rad, radi uglavnom preventivno sa djecom i mladima koji nisu u sukobu sa zakonom.

I aktivnosti vezane za Strateški cilj Institucionalni tretman (Udruženje "Naša djeca" su po dogovoru sa menadžmentom Kaznenopopravnog zavoda obučili sve izvršioce koji nisu vladali informatikom (korištenje računara) saradnja je nastavljena i poslije završene obuke tako što je aktivista Udruženja nastavio obuku za mlade koji u KPZ izdržavaju kaznu i obuku za ostale zatvorenika (ove aktivnosti u KPZ traju nešto više od četiri godine),

Od registrovanih udruženja znatan broj mogao bi da se uključi u implementaciju Akcionog plana opštine. Međutim, iz praktičnih razloga dogovoreno je da se u HRBAP obrazac unesu podaci za one organizacije koje su do sada u svome radu bile praktično najviše uključene u implementaciju Strategije protiv maloljetničkog prestupništva u BiH. To su Udruženje "Naša djeca" Zenica i "Općinski sportski savez" Zenica u koji je trenutno učlanjeno 30 sportskih klubova-udruženja.

U nevladinom sektoru (dvije imenovane organizacije) od angažovanih aktivista u radnom odnosu na neodređeno vrijeme je njih troje (žene), volontera, djece i mladih je angažovano 20 (5 muških i 15 ženskih), roditelja 35 (22 muškarca i 13 žena) i građana 140 (115 muških i 25 ženskih). Nemaju angažovanih profesionalaca iz oblasti dječije zaštite. Pored ostalog imaju angažovano 3 lica na administrativno-knjigovodstvenim poslovima.

Korisnici usluga pomoći NVO su 2.781 dijete i mladi, (2079 muških i 702 ženskih). Prema navedenim podacima evidentno je da ove organizacije rade, uglavnom preventivno sa djecom i mladima koji nisu u sukobu sa zakonom. Zaključak se nameće iz razloga što u upitniku nemamo podataka za kategorije djece sa problematičnim ponašanjem, djeca iz materijalno neobezbijedenih porodica, djece samohranih roditelja, djece i mladih ovisnika opojnih sredstava i djece u sukobu sa zakonom.

Kada je riječ o opštim informacijama o djelovanju nevladinog sektora (navedene dvije organizacije) u lokalnoj zajednici, a prema podacima u upitniku organizacije nemaju, u svojim objektima prilagođene pristupe za djecu sa invaliditetom. Organizacije su djelimično opremljene, u skladu sa potrebama. Nemaju aktivnu elektronsku bazu podataka i nemaju trajno i na odgovarajući način riješeno pitanje prostorija za rad.

Na planu profesionalnog usavršavanja navode da su aktivisti pohađali treninge u posljednje dvije godine iz oblasti: Prava djeteta, Nasilje u porodici i zlostavljanje djeteta Maloljetničko prestupništvo, Problematika djece sa poremećajem u ponašanju, Uloga preventivnih programa u lokalnoj zajednici, Alternativni programi rada sa djecom i mladima u sukobu sa zakonom, ali ne navode koliki broj aktivista je prošao te treninge niti trajanje treninga. Trening na temu Trgovina djecom i ženama nisu pohađali. Dostavljeni podaci u dijelu profesionalnog usavršavanja su nepotpuni.

Kao prioritetnu vrstu treninga u narednom periodu predlažu temu Prava djeteta. U cilju poboljšanja rada organizacije kao prioritete navode potrebe za odgovarajućim prostorom i opremom, zatim treninge u funkciji profesionalnog razvoja te saradnju sa zajednicom i roditeljima/podizanjem.

Na planu edukacije provode i posebne programe sa fokusom na djecu pod rizikom i djecu u sukobu sa zakonom i njihovim porodicama: Preventivni programi za djecu i mlade, Programi međusektorske saradnje. Takođe, navode da saraduju sa javnim institucijama i drugim NVO iz lokalne zajednice, ne navodeći primjere te saradnje. Tvrde da su i članovi određenih formalnih i neformalnih mreža NVO, ne navodeći kojih.

Značajno je istaći i aktivnost i rezultate, u ovoj oblasti NVO "Medica Zenica" za koju nemamo sistematizovanih pokazatelja kako bi ih uklopili u sadržaj Analize.

4 SISTEM DJEČIJE ZAŠTITE

Mapiranje sistema dječije zaštite

Sistem dječije zaštite u BiH uključuje više sektora djelovanja društva u cilju zaštite djeteta u BiH: socijalni, obrazovni, zdravstveni, pravosuđe i policija, kao i nevladin i privatni sektor, mediji i porodica. Institucije i organizacije aktivne u sistemu dječije zaštite, u skladu sa relevantnim nivoima odgovornosti, djeluju i pružaju usluge u skladu sa relevantnim zakonodavstvom, mandatima, ovlastima, opisom posla, procedurama izvještavanja i izvorima finansiranja.

Državni/ entitetski nivo

Sistem dječije zaštite na državnom nivou uključuju djelovanje relevantnih državnih institucija, zakonodavne,

izvršne i sudske vlasti. Ujedno, radom državnih institucija i ministarstva omogućena je priprema, donošenje zakona i drugih dokumenata koja se tiču unapređenja ostvarivanja dječijih prava kao što su: „Državna strategija za borbu protiv nasilja nad djecom (2007-2010)“, „Strategija protiv maloljetničkog prestupništva u BiH“, „Politike u oblasti invalidnosti u BiH“¹, „Okvirni protokol djelovanja u slučajevima zlostavljanja djece“² i dr. Ova ministarstva saraduju sa lokalnim i međunarodnim organizacijama za zaštitu ljudskih prava i sloboda, vrše monitoring i pripremaju izvještaje o implementaciji međunarodnih konvencija koje je ratificirala Bosna i Hercegovina. U pitanju su: Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, Ministarstvo civilnih poslova, Ministarstvo sigurnosti i Ministarstvo pravde. U okviru ovih ministarstava djeluju i posebna tijela kao što su: Vijeće za djecu BiH³, Državne grupe i podgrupa za sprečavanje trgovine djecom i dr. (za više informacija vidjeti Aneks 6).

Vlada Federacije BiH vrši provođenje politike i izvršavanje zakona federalne vlasti kroz rad nadležnih ministarstava iste čime doprinosi uređivanju dječije zaštite na nivou Federacije BiH.

Ministarstvo rada i socijalne politike FBiH vrši upravne, stručne i druge poslove utvrđene u zakonima koji se odnose na nadležnosti Federacije BiH u oblastima: socijalne politike, rada i zapošljavanja, kao i penzijskog i invalidskog osiguranja. Rad Ministarstva je regulisan Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave („Službene novine Federacije BiH“ broj 8/95, 3/96, 9/96 i 48/99).⁴ Poslovi se odnose na: politiku rada i zapošljavanja; radne odnose i prava iz radnog odnosa; zaštitu na radu; penzijsko invalidsko osiguranje; međunarodne konvencije u skladu sa Ustavom BiH, ugovori i bilateralni sporazumi iz oblasti zapošljavanja; socijalnu sigurnost i solidarnost, zaštitu civilnih žrtava rata; zaštitu porodice, usvojenje i starateljstvo; socijalnu zaštitu i druge poslove utvrđene zakonima iz ovih oblasti. U okviru mini-

starstva, između ostalih, djeluje i Sektor za socijalnu zaštitu, zaštitu porodica i djece, kao i inspeksijska služba koja vrši nadzor nad radom institucija i službi za socijalnu zaštitu.

Ministarstvo obrazovanja i nauke FBiH vrši upravne, stručne i druge poslove iz nadležnosti Federacije, koji se odnose na predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje, pedagoške standarde i normative prostora, opreme i nastavnih sredstva za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje i odgoja, stručno obrazovanje i usavršavanje nastavnog osoblja, udžbeničku literaturu za osnovno i srednje obrazovanje, razvoj i koordiniranje naučno istraživačkog rada u ovoj oblasti i druge poslove utvrđene zakonom. Ministarstvo djeluje u okviru rada sektora za visoko obrazovanje, nauku, sektor za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje, Inspektorat, služba za ekonomsko-finansijske i opšte poslove. Ministarstvo je osiguralo sredstva za nabavku knjiga za učenike/ce od I-IV razreda, te socijalno ugrožene učenike/ce od V-VIII razreda osnovnih škola na području FBiH.

Ministarstvo kulture i sporta FBiH vrši upravne, stručne i druge poslove iz nadležnosti Federacije, koji se odnose na: naučnoistraživačku djelatnost u oblasti zaštite i korištenja kulturno-historijskog naslijeđa; muzejsku, arhivarsku, bibliotekarsku, izdavačku, pozorišnu, muzičku, likovnu, filmsku i estradnu djelatnost, djelatnost organizacija i udruženja građana u oblasti umjetnosti, kulture, sporta i mladih; unapređenje sporta i tjelesne kulture, utvrđuje strategiju razvoja u oblasti kulture, sporta i mladih i druge poslove utvrđene zakonom.

Ministarstvo unutrašnjih poslova FBiH djeluje u skladu sa Zakonom o unutrašnjim poslovima FBiH („Sl. novine FBiH“, br.: 49/05), Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o policijskim službenicima FBiH („Sl. novine FBiH“, broj: 27/05, 70/08) i drugim relevantnim zakonima kao i podzakonskim propisima donesenim na osnovu spomenutih zakona. Poslovi ovog ministarstva su između ostalog usmjereni na sprečavanje i otkrivanje krivičnih djela međunarodnog kriminala i terorizma, neovlaštene trgovine drogom i organiziranog kriminala i drugih krivičnih djela iz nadležnosti Federacije, kao i na zaštitu ljudskih prava i građanskih sloboda u oblasti unutrašnjih poslova.

Ministarstvo pravde FBiH vrši upravne, stručne i druge poslove utvrđene zakonom koji se odnose na ostvarivanje nadležnosti Federacije BiH u oblasti: pravosudnih institucija i uprave, upravnim nadzorom nad radom pravosudne uprave i federalnih tijela uprave, udruživanje u političke organizacije i udruženja građana, uredsko poslovanje, upravnog nadzora i izvršenja kaznenih sankcija.

Kantonalni nivo

Vlada Zeničko-dobojskog kantona je izvršni organ Zeničko-dobojskog kantona koja vrši izvršnu vlast Kantona. Vlada Kantona donosi poslovnik o radu kojim se uređuje

1. U maju 2008. godine, Vijeće ministara BiH je usvojilo dokument „Politike u oblasti invalidnosti u BiH“ u kojem su, između ostalog, definisani ciljevi i mjere za prevazilaženje stanja u oblasti invalidnosti u BiH. Politika u oblasti invalidnosti je nastala kao proizvod međudržavne saradnje Bosne i Hercegovine i Republike Finske. U procesima podrške Finske Bosni i Hercegovini u socijalnim reformama od 1999. godine ulogu izvršne agencije, agencije za implementaciju i za tehničku asistenciju je imao Nezavisni biro za humanitarna pitanja (IBHI).

2. U izradi protokola su učestvovala sljedeće institucije: Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, Ministarstvo rada i socijalne politike FBiH, Ministarstvo zdravstva FBiH, Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite RS, Ministarstvo unutrašnjih poslova /Policija FBiH, Ministarstvo unutrašnjih poslova /Policija RS, Ministarstvo pravde FBiH, Ministarstvo pravde RS, Ministarstvo obrazovanja i nauke FBiH, Ministarstvo prosvjete i kulture RS, Udruženje sudskih vještaka FBiH, Udruženje sudskih vještaka RS, Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH, Ombudsman FBiH i Ombudsman RS. Ovaj okvirni protokol je realizovan uz podršku i pomoć Ureda ombudsmena Katalonije i Katalonske agencije za poticanje razvoja.

3. Vijeće za djecu BiH je uspostavljeno krajem 2002. godine, s ciljem da prati implementaciju Državnog akcionog plana za djecu za period 2002-2010 godine. Od svog osnivanja, Vijeće za djecu je djelovalo u pravcu omogućavanja bliskog monitoringa dječijih prava širom zemlje i kreiranja relevantnih politika da bi se prevazišli izazovi s kojima se suočavaju djeca širom Bosne i Hercegovine. Vijeće za djecu je aktivne saradnike pronašlo u državnim vladinim i nevladinim partnerima i međunarodnim organizacijama. Vijeće za djecu je 17.07.2008. uputilo za javnu raspravu dokument „Revidirani Akcioni plan za djecu BiH 2001-2010“;

4. www.fbihvlada.gov.ba

je: organizacija i način rada; postupak i način zakazivanja sjednice; postupak i forma razmatranja materijala; način ravnopravne upotrebe jezika i pisma konstitutivnih naroda u pripremi i izradi pisanih materijala; način izvršavanja zaključaka; prenošenje ovlaštenja i druga poslovnička pitanja.

Premijer rukovodi radom Vlade Kantona i odgovoran je za njen rad, osigurava jedinstvo u izvršavanju poslova iz nadležnosti Vlade Kantona, ostvaruje saradnju sa drugim organima i usmjerava djelovanje Vlade Kantona kao cjeline i članova Vlade Kantona pojedinačno, te vrši i druge poslove utvrđene ustavom.

Ministarstvo za rad i socijalnu politiku je podijeljeno na slijedeće organizacione jedinice:

Sektor za rad i socijalnu politiku i Sektor za pitanja raseljenih lica i humanitarnu djelatnost. U Sektoru za rad i socijalnu politiku, obavljaju se poslovi, u odnosu na određene oblasti iz nadležnosti i odgovornosti Ministarstva, i to: Rad i zapošljavanje i Socijalna zaštita, zaštita civilnih žrtava rata i zaštita porodice sa djecom

Sektor za pitanja raseljenih lica i humanitarnu djelatnost obavljaju se poslovi u odnosu na oblasti iz nadležnosti i odgovornosti Ministarstva, i to: prikupljanje i obrada podataka o raseljenim licima i izbjeglicama, na i sa područja općina Kantona, saradnja sa državnim, entitetskim, kantonalnim i općinskim organima i organizacijama, saradnja sa vladinim i nevladinim organizacijama radi stvaranja uvjeta za povratak raseljenih lica i izbjeglica, izrada i implementacija planova povratka raseljenih lica i izbjeglica, stvaranje uvjeta za povratak i ostvarivanje prava zaštite raseljenih lica i izbjeglica, nadzor zakonitosti, blagovremenosti i pravilnosti u obavljanju prenesenih poslova na općine, a naročito u odlučivanju o statusnim pitanjima raseljenih lica i izbjeglica, organiziranja smještaja i rada kolektivnih centara i izbjegličkih naselja, rješavanja pitanja alternativnog smještaja raseljenih lica i izbjeglica, učestvovanje u donošenju bilansa potrebnih sredstava radi stvaranja uvjeta za povratak i ostvarivanje prava raseljenih osoba i izbjeglica, izrada nacrtu propisa iz ove oblasti i obavljanje drugih poslova od značaja za ukupno zbrinjavanje raseljenih lica i izbjeglica; izrada nacrtu i prijedloga zakona i podzakonskih akata iz humanitarne oblasti; davanje mišljenja na humanitarne projekte humanitarnih organizacija registrovanih na federalnom nivou, a koji djeluju na području Kantona, vođenje evidencija o realizaciji humanitarnih projekata, praćenje realizacije humanitarnih projekata, prikupljanje i distribucija humanitarnih pomoći, nabavka i distribucija roba za povratnike i socijalne potrebe; praćenje i proučavanje stanja u humanitarnoj oblasti i na osnovu toga davanja inicijativa, mjera i prijedloga; izrada projekata, analiza, informacija, izvještaja i drugih materijala iz humanitarne oblasti; saradnja sa domaćim i međunarodnim humanitarnim organizacijama i utvrđivanje prijedloga

programa i oblika saradnje sa humanitarnim organizacijama.

Ministarstvo obrazovanja nauke, kulture i sporta je podijeljeno na slijedeće organizacione jedinice: *Sektor za obrazovanje i nauku* vrši upravne, stručne i druge poslove utvrđene zakonom koje se odnose na nadležnosti Kantona u oblastima obrazovanje i nauke; *Sektor za kulturu i sport* vrši upravne, stručne i druge poslove utvrđene zakonima koji se odnose na nadležnosti Kantona u oblastima kulture, sporta i informisanja; *Inspektorat za oblast obrazovanja i nauke* vrši upravne, stručne i druge poslove utvrđene zakonima koji se odnose na poslove inspekcijuskog nadzora, odnosno poslove inspekcijuskog nadzora u ustanovama i drugim oblicima organiziranja u djelatnosti obrazovanja, nauke, kulture, sporta i informisanja.

Pedagoški zavod vrši upravne, stručne i druge poslove utvrđene zakonom, a naročito poslove koji se odnose na:

- utvrđivanje prijedloga koncepcija odgojno-obrazovnih ustanova, nastavnih planova i programa, pedagoških standarda, normativa opreme, sredstava i učila za predškolske, specijalne, osnovne, srednje škole i domove učenika koje donosi Ministarstvo,
- ostvarivanje stručnog nadzora nad organizacijom rada odgojno-obrazovnih ustanova u izvođenju nastave i drugih oblika organizovanog rada nastavnika, odgojitelja, stručnih saradnika i direktora,
- donošenje programa stručnog usavršavanja i pružanje stručne pomoći u obliku savjetodavno-instruktivne djelatnosti i izdavačke djelatnosti,
- utvrđivanje prijedloga plana, kriterija i mjerila upisa u I razred srednje škole,
- praćenje i vrednovanje nastavnih planova i programa udžbenika i priručnika, pedagoških standarda i normativa,
- organizovanje jedinstvenog odgojno-obrazovnog informativnog sistema na području Kantona i Federacije Bosne i Hercegovine,
- informatičko-analičku djelatnost - izrada informacija, izvještaja i analiza za potrebe Ministarstva i drugih institucija,
- izdavanje publikacija.

Ministarstvo pravosuđa i uprave je podijeljeno na slijedeće organizacione jedinice: *Sektor za pravosuđe* obavlja upravne i druge stručne poslove koji se odnose na: organiziranje, kadrove, uvjete za rad kantonalnog i općinskog pravosuđa, Kantonalnog javnog pravobranilaštva, Kantonalnog vijeća za prekršaje i službi pravne pomoći, nadzor nad vršenjem poslova pravosudne uprave kantonalnih pravosuđa, pomilovanja osuđenih lica, davanje mišljenja na prednacrte i nacrtu propisa kojima se predviđaju kažnjiva djela i za iste propisuju sankcije, izradu propisa iz oblasti pravosuđa i praćenje njihovog provođenja, vođenje evidencije i statistike iz oblasti pravosuđa i stručno obrazovanje i usavršavanje službenika iz oblasti pravosuđa. *Sektor za upravu* upravne i druge stručne poslove koji se

odnose na: sistem uprave, provođenje propisa o upravnom postupku i propisa o kancelarijskom poslovanju, prava i dužnosti organa uprave Kantona u korištenju i raspolaganju sredstvima u vlasništvu Kantona, rješavanje zahtjeva za odobravanje izrade i vođenje evidencije o izrađenim pečatima, evidenciju i statistiku iz oblasti uprave, izradu izvještaja o stanju upravnog rješavanja i davanje mišljenja na prednacrtu i nacrtu zakona i drugih propisa u pogledu njihove usaglašenosti sa sistemom državne uprave i propisima o upravnom postupku, vođenje registra udruženja građana i rješavanje o zahtjevima za upis u registar, organizovanje stručnog obrazovanja i usavršavanja službenika, stručnih upravnih ispita namještenika i pripravnika srednje školske spreme, razvoj političkog sistema, skupštine, administrativno - teritorijalnih jedinica, mjesne zajednice, izborni sistem i izbor odbornika i poslanika u skupštine administrativno - teritorijalnih jedinica, organiziranje saradnje i udruživanja općina u političko - teritorijalnu organizaciju Kantona, pripremu zakona i drugih propisa kojima se uređuje organizacija u upravi, pripremu obaveznih tumačenja, objašnjenja i stručnih uputstava za primjenu zakona i drugih propisa, davanje stručnih mišljenja o prednacrtima, nacrtima i prijedlozima statuta i drugih općih akata općina, pripremu nacrtu mišljenja na zakone i druge propise iz djelokruga lokalne samouprave koje obrađuju drugi organi i saradnju sa Sekretarijatom za zakonodavstvo Vlade Zeničko - dobojskog kantona.

Ministarstvo unutrašnjih poslova vrši upravne i druge stručne poslove koji se odnose na: zaštitu Ustavom utvrđenog poretka i sprečavanje nasilnog ugrožavanja tog poretka i sigurnosti Federacije i Kantona; sprečavanje i otkrivanje krivičnih djela; pronalaženje i hvatanje učinilaca krivičnih djela; održavanje javnog reda i mira; osiguranje određenih ličnosti utvrđenih aktima Federacije i Kantona, i objekata i stranih diplomatskih konzularnih predstavnika; kriminalističko-tehnička vještačenja; sigurnost saobraćaja na putevima Kantona i druge poslove i zadatke sigurnosti u drugim oblastima saobraćaja; boravak i kontroli kretanja stranaca, putne isprave za prelazak državne granice; protivpožarnu zaštitu; promet, prijevoz i uskladištenje određenih opasnih materija; organizaciju, naoružanje, opremanje, osposobljavanje i usavršavanje aktivnog i rezervnog sastava policije u Kantonu; utvrđivanje i organiziranje funkcionalnih veza ministarstva; postupak izdavanja ličnih karata; lično ime, prijavljivanje prebivališta i boravišta građana, državljanstvo, jedinstveni matični broj; registraciju motornih vozila; nabavljanje, držanje i nošenje oružja i municije; održavanje javnih skupova; školovanje, stručno osposobljavanje i usavršavanje kadrova za potrebe organa unutrašnjih poslova; pružanje pomoći na otklanjanju posljedica u slučaju opće opasnosti prouzrokovane elementarnim nepogodama i epidemijama; nadzor nad izvršavanjem poslova koji su zakonom povjereni drugim organima, preduzećima i drugim pravnim licima,

a spadaju u djelokrug rada Ministarstva; izradu prijedloga organizacije i ukupnog broja aktivnog i rezervnog sastava policije u Kantonu i kriterija za njeno popunjavanje; izvršenje odluke o aktiviranju i upotrebi jedinica policije, donesenih od strane zakonom određenih organa; raspisivanje i objavljivanje potraga i vođenje odgovora-rajućih registara o tome; osiguranje jedinstvene obrade podataka, iz oblasti unutrašnjih poslova, provođenje upravnog postupka iz djelokruga rada Ministarstva unutrašnjih poslova; saradnju sa ministarstvima drugih kantona u izvršavanju svojih nadležnosti; pripremanje nacrtu zakona i drugih propisa iz svoje nadležnosti; inspekcijски nadzor u svim oblastima iz svoje nadležnosti; vršenje i drugih poslova iz ovih oblasti, u skladu sa zakonom iz svoje nadležnosti

U skladu sa Ustavom Kantona u strukturi vlasti djeluju i ministarstva, kao organi izvršne vlasti.

Općinski nivo

Općina je jedinica lokalne samouprave nadležna za neposredno obavljanje poslova lokalne samouprave utvrđene odgovarajućim Zakonskim propisima, odnosno Statutom općine. Prati i osigurava izvršenje poslova u oblasti predškolskog obrazovanja i komunalne infrastrukture u skladu sa Zakonom, kao i drugim propisima i aktima a u okviru zakonom datih mogućnosti predlaže i provodi politiku u ovim oblastima. Stvara uslove za kvalitetno pružanje socijalnih usluga svojim građanima (usluge djeci, starijim, onesposobljenim, porodicama sa problemima i drugim socijalno ugroženim licima). Osnivač je Centra za socijalni rad i finansira redovnu djelatnost Centra.

Služba za društvene djelatnosti, socijalnu zaštitu, raseljena lica i izbjeglice

Prema pravilniku o unutrašnjoj organizaciji sastoji se od 3 osnovne organizacione jedinice i to:

A) odsjek za društvene djelatnosti

Izvršavanje zakona, propisa koje donosi Vijeće općine iz oblasti lokalne samouprave općine, drugih propisa i općih akata iz oblasti obrazovanja, zdravstva, kulture, sporta i informisanja i pripremanje i preduzimanje odgovarajućih mjera, radnji i postupaka radi izvršavanja ovih poslova.

B) odsjek za socijalnu zaštitu

Izvršavanje zakona, drugih propisa i općih akata iz oblasti socijalne zaštite, zaštite djece i porodica civilnih žrtava rata; praćenje i proučavanje stanja i pojava u navedenim oblastima; izrada godišnjih i trogodišnjih planova socijalne zaštite na području Općine; nadzor nad ostvarivanjem javne funkcije javnih ustanova iz oblasti socijalne zaštite i smještaja djece u ustanove...

C) odsjek za raseljene osobe, izbjeglice i povratnike

Izvršavanje zakona, drugih propisa i općih akata koji regulišu oblast zbrinjavanja raseljenih osoba, izbjegli-

ca i povratnika; analiza i praćenje stanja na provedbi Anexa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma za BiH i Strategije BiH o povratku raseljenih i izbjeglih osoba; izrada analitičkih materijala od značaja za povratak raseljenih i izbjeglih osoba.

Centar za socijalni rad na osnovu javnih ovlaštenja: daje podatke o porodičnim prilikama, te mišljenja i prijedloge o sudskim postupcima koji se odnose na porodično - pravnu i krivično - pravnu zaštitu, sudjeluje kao stranka ili umještač pred sudom i drugim državnim organima, kad se radi o zaštiti ličnih interesa djece i drugih članova porodice, koji se ne mogu brinuti sami o sebi, ni o svojim pravima i interesima, obavlja nadzor nad porodicama koje su primile na smještaj djecu i odrasla lica. Centar može obavljati i poslove zbrinjavanja djece odbjegle iz porodice i Ustanove, poslove dnevnog zbrinjavanja djece sa posebnim potrebama, provoditi odgojne mjere nad djecom sa poremećajima u ponašanju, izvan vlastite porodice i sa boravkom u porodici, te pružati pomoć i njegu u kući.

Centar obavlja i druge stručne poslove: potiče, organizuje i provodi aktivnosti sa svrhom sprečavanja i suzbijanja socijalnih, porodičnih i ličnih problema, prati i proučava probleme iz oblasti socijalne zaštite i vodi stručno analitičke poslove; potiče i razvija samopomoć, dobrosusjedsku pomoć, dobrovoljni socijalni rad, dobrotvorne i druge djelatnosti; obavlja poslove savjetovališta za probleme braka i porodice, odgoja djece, usvojenja, sudjeluje u aktivnostima od značaja za prevenciju i suzbijanje ovisnosti o alkoholu, drogama, drugim opojnim sredstvima i drugim socijalno patološkim pojavama; preduzima mjere od značaja za unaprjeđenje politike socijalne zaštite; predlaže, potiče i usklađuje druge aktivnosti u području socijalne zaštite na lokalnom nivou; podstiče i organizuje aktivnosti od preventivnog značaja za oblast socijalne zaštite; neposredno pruža usluge socijalnog rada; obavlja poslove u oblasti porodične zaštite, zaštite civilnih žrtava rata, zaštite porodice sa djecom, zaštite odgojno zanemarene djece, te učestvuje u izvršavanju odgojnih mjera i mjera zaštitnog nadzora; pruža savjetodavne usluge i stručnu pomoć pojedincu, porodici i grupama građana; saraduje sa građanima, mjesnim zajednicama, državnim organima i ustanovama, pravnim licima, udruženjima građana, pravosudnim organima, policijskim upravama i drugim organima, koji mogu doprinijeti unaprjeđivanju kvaliteta socijalnog rada i socijalne zaštite; vodi propisanu evidenciju i prikuplja dokumentaciju o korisnicima socijalne zaštite, oblicima i uslugama socijalne zaštite, korisnicima civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom i vodi stručno-analitičke poslove i dostavlja podatke Ministarstvu, obavlja poslove i ima ovlaštenja organa starateljstva, utvrđene Porodičnim zakonom i drugim zakonima i propisima; razvija i unaprjeđuje saradnju sa lokalnom zajednicom; obavlja i druge poslove utvrđene zakonom, aktima osnivača, Kantona i samog Centra.

Pravosuđe

Općinski sud provodi zakone FBiH i ZE-DO kantona, kaznenu politiku, uređenje društveno pravnih odnosa u skladu sa pozitivnim zakonodavstvom.

Kantonatno tužilaštvo zasniva se na pozitivnim zakonskim propisima, tužioc i zamjenici su dužni da postupaju po nalogu glavnog tužioca, ako se radi o ratnim zločinima postupaju po uputama glavnog federalnog tužioca. U svom radu vezano je za sve agencije za provođenje zakona, sud i VSTV.

Nevladine orgaizacije u Općini Zenica, kao i u drugim dijelovima bh društva, imaju zadatak, između ostalog, da pružaju one vrste usluga građanima koje državne institucije ne pružaju ili ih ne pružaju u dovoljnoj mjeri. Te usluge mogu biti različitog sadržaja (edukacija, socijalna pitanja, sport, kultura, ljudska prava, ekologija itd.).

Ako se fokusiramo na nevladine organizacije koje na bilo koji način u svojoj djelatnosti imaju doticaja sa problematikom maloljetničkog prestupništva može se zaključiti da većina organizacija svoju djelatnost koncentriraju na preventivni rad sa mladima.

Kratak opis posla NVO-a - edukacija, socijalizacija i resocijalizacija, sticanje znanja i vještina, samopouzdanja i samopoštovanja. Navodimo primjer opisa posla stručne ženske nevladine organizacije Medica Zenica: pruža psiho-socijalnu i medicinsku podršku ženama i djeci žrtvama nasilja. Pristup ženama i djeci uključuje pružanje usluga sigurne kuće i psihološkog savjetovališta uz medicinsku i psihološku pomoć. Medica svoju djelatnost usmjerava i na promociju i zaštitu ljudskih prava, prevenciju i rehabilitaciju od seksualnog i porodičnog nasilja i suzbijanje trgovine ljudima.

5. PREPORUKE

- Utvrditi jedinstvenu metodologiju prikupljanja podataka i izraditi jedinstvenu bazu podataka o maloljetnim počiniocima krivičnih djela koja bi, osim pokazatelja o kretanju pojave, sadržavala i druge bitne podatke karakteristične za ovu probelmatiku (npr. recidivizam, polna struktura, vrsta najčešće počinjenih krivičnih djela, pregled izrečenih krivičnih sankcija itd.)
- Ojačati i proširiti obavezu zajedničkog djelovanja, koordinacije i međusobnog obavještanja o radu sa maloljetnicima između sektora obrazovanja (osnovne i srednje škole), organa unutrašnjih poslova i organa socijalne zaštite
- Osigurati da u radu sa maloljetnicima koji su prekršili zakon, u svakoj fazi -od dolaska u sukob sa zakonom, u pripremnom postupku, u toku suđenja i nakon presude, postoje mogućnosti primjene *alternativnih modela rada (nadalje AMR)* u zajednici, usmjerenih na rehabilitaciju i reintegraciju maloljetnika.

- Sprovesti edukaciju profesionalaca (policija, tužilaštvo, sud, centri za socijalni rad) i drugih aktera koji rade sa djecom u sukobu sa zakonom o vrstama, svrsi, ciljevima, procedurama rada i prednostima primjene alternativnih mjera i alternativnih modela rada.
- Pratiti primjenu zakonskih odredbi koje se odnose na Odgojne preporuke i informisati aktere i javnost o prednosti sprovođenja ovakvih alternativnih mjera (alternativa u odnosu na sprovođenje formalnog krivičnog postupka).
- Kontinuirano raditi na podizanju nivoa znanja javnosti o načinima i prednostima (dobroj praksi) alternativnih modela rada sa maloljetnicima.
- Obezbijediti postpenalni prihvata osoba osuđenih na kaznu maloljetničkog zatvora i maloljetnika smještenih u druge ustanove.
- Pokrenuti edukacione seminare, javne debate, okrugle stolove, stručne rasprave u okviru institucija krivičnog pravosuđa te u krugovima socijalnih radnika, psihologa, pedagoga, prosvjetnih i zdravstvenih radnika i drugih osoba koje se bave zaštitom i odgojem maloljetnika ili suzbijanjem maloljetničkog prestupništva, kako bi se uticalo na sveobuhvatnije razumijevanje problema maloljetničkog prestupništva i moguće oblike preventivnog djelovanja. Predstaviti modele preventivnih aktivnosti razvijene u svijetu na konceptu rizični/zaštitni faktori, kao i primjere državnih programa prevencije.
- Iz postojećih sredstava i sa postojećim ljudskim kapacitetima razvijati programe posebne prevencije u zajednici (lokalni nivo), vodeći računa da se radi o dugoročnim projektima .
- Interventno razvijati projekte za rad sa djecom ispod 14 godina (krivično neodgovorni), koja su pod rizikom da dođu u sukob sa zakonom, a koji bi se sprovodili u osnovnim školama u koordinaciji sa centrima za socijalni rad.
- Unutar školskog programa, održati predavanja za učeničke, njihove roditelje i nastavnike o pojmu krivične odgovornosti, osnovama krivičnog zakonodavstva, pravima i obavezama maloljetnika kada se nakon počinjenog krivičnog djela nađe u pravosudnom sistemu. Izraditi prateći informativni dokument - prateća aktivnost.
- Razvijati projekte podizanja informisanosti o štetnosti upotrebe droga, kao i projekte za pomoć u odvikavanju od droga i drugih psihoaktivnih supstanci, za onu djecu i mlade koji su pod rizikom da dođu u sukob sa zakonom, kao i za one koji su došli u sukob sa zakonom sa kojima se radi u okviru sprovođenja mjera pojačanog nadzora u centrima za socijalni rad.
- Izraditi informativne materijale (brošure, postere) o osnovama krivičnog zakonodavstva i pravima i obavezama maloljetnika u sukobu sa zakonom, u skladu sa domaćim zakonima i međunarodnim standardima. Obezbijediti obavezno davanje informativnog materijala maloljetnicima i roditeljima u policiji, tužilaštvu i sudu.
- Obezbijediti opremljenost (kompjuterska oprema, kancelarijski namještaj, pritvorske jedinice) svih službi za rad sa mladima, a posebno policije, sudova i centara za socijalni rad.
- Kroz davanje sudu redovnih i kvalitetnih izvještaja od strane centara za socijalni rad i odgojnih ustanova o sprovođenju vaspitnih/odgojnih mjera koje je izrekao sud, povećati kvalitet nadzora sudova nad izvršenjem vaspitnih/odgojnih mjera.
- Potrebno je u budžet općine Zenica ugraditi stavku koja će biti namjenjena prevenciji maloljetničkog prestupništva i koja će se moći koristiti i za institucije, ali i za nevladine organizacije, kroz predložene projekte.
- Potrebno je izraditi lokalni akcioni plan prevencije maloljetničkog prestupništva i primjene alternativnih mjera koji će moći sredstva iz budžeta usmjeriti na aktivnosti iz akcionog plana
- Potrebno je borbu protiv maloljetničkog prestupništva staviti kao prioritet općinskog plana za narednih nekoliko godina
- Uticati na zadužene osobe u općini i u ministarstvima da u toku odobravanja sredstava za projekte vode računa o tome da ti projekti imaju višenamjenski karakter i pomoć djeci i mladima
- Urediti finansiranje odgojno obrazovnog rada u Javnoj ustanovi dom-porodica
- Kadrovski i programski proširiti rad proširiti rad policije u zajednici
- U saradnji sa školama educirati roditelje osmislivši program i redovne aktivnosti
- Ojačati kapacitete i programe Savjetovališta za brak i porodicu
- Educirati socijalne radnike da se bave medijacijom, ali i da rade sa roditeljima djece koja su pod rizikom ili već u sukobu sa zakonom.
- Afirmisati projekte koji su u prošlosti dali dobre rezultate i uticati na općinu da se ti projekti nastave finansirati.
- U školskom sistemu uticati na nastavničko osoblje da roditeljima daju veću ulogu u sistemu odlučivanja i rada sa djecom.
- U škole uvesti radno mjesto socijalni pedagog
- Otvoriti prihvatnu stanicu i dnevni boravak za djecu
- Formirati alimentacioni fond koji je već predviđen Porodičnim zakonom

6. „AKCIONI PLAN PREVENCIJE MALOLJETNIČKOG PRESTUPNIŠTVA I PRIMJENE ALTERNATIVNIH MJERA U OPĆINI ZENICA“

Identifikovani žarišni problemi u lokalnoj zajednici:

U oblasti prevencije:

Lokalna zajednica

- Ne postoji program prevencije na nivou lokalne zajednice
- Nedovoljna svjesnost o značaju provođenja preventivnih aktivnosti

- Neravnomjerna disperzija sportskih i kulturnih aktivnosti
- Nedovoljna istraženost potreba i interesa djece u zajednici
- Ne postoji organizacijski oblik za provedbu AP
- Nemaju precizirana sredstva za program prevencije
- Ne postoji prihvatni i dnevni centar
- Ne postoje savjetovališta i nema dovoljan broj profesionalaca
- Referent za mlade

Porodica

- Nedovoljna posvećenost djeci i nekvalitetan odnos
- Nedovoljna educiranost roditelja iz oblasti dječijih prava, komunikacije, odgovornog roditeljstva
- Loša ekonomska situacija/siromaštvo
- Nedovoljna uključenost i svijest o važnosti participacije
- Ne postoje sistemi vrijednosti (nisu definisani)/erozija
- Neinformiranost roditelja o mogućnosti organizovanja slobodnog vremena

Škola

- Nedovoljna umreženost i saradnja sa drugim institucijama
- Neuključenost djece sa rizičnim ponašanjem u aktivnosti škole
- Ne postoji vršnjačka medijacija
- Nedovoljna uključenost nastavnika u kreiranje obrazovnog programa
- Nedovoljna senzibiliranost o važnosti odgojne funkcije škole

Primjena alternativnih mjera u toku postupka sa maloljetnicima u sukobu sa zakonom u praksi nije dovoljno saživjela

- a) Postupak primjene je predug i prekomplikovan
- b) Javnost nije dovoljno upoznata i senzibilizirana o značaju primjene alternativnih mjera
Mediji imaju negativan uticaj i ne promoviraju pozitivne vrijednosti
Medijski uopšte ne afirmišemo prednosti ovog pristupa

- Ne postoje afirmisani primjeri pozitivne prakse
- c) Ne postoji prateća infrastruktura
Ne postoje odabrane porodice i proces praćenja
Nema psiholoških, obrazovnih i drugih savjetovališta
Nema kadrovskih kapaciteta
Nema disciplinskog centra
Ne postoje pravilnici o načinu provođenja alternativnih mjera
- d) Nedovoljna educiranost profesionalaca

Identifikovani ciljevi i podciljevi koji su utemeljeni na identifikovanim problemima:

1. Osigurati koordiniranu i kontinuiranu prevenciju maloljetničkog prestupništva u općini Zenica
  - 1.1. Jačati kompetencije porodice
  - 1.2. Unaprijediti saradnju škole sa drugim institucijama (kreirati i utvrditi mehanizme praćenja saradnje)
  - 1.3. Motivirati djecu da se uključe u vannastavne aktivnosti sa fokusom na djecu rizičnog ponašanja
  - 1.4. Unaprijediti edukaciju nastavnika u skladu sa njihovim potrebama i jačati odgojnu funkciju škole
  - 1.5. Jačanje i izgradnja kapaciteta za provođenje sekundarne i tercijarne prevencije
2. Unaprijediti uslove za primjenu alternativnih mjera prema maloljetnicima u sukobu sa zakonom u općini Zenica
  - 2.1. Pojednostaviti postupak primjene alternativnih mjera
  - 2.2. Unaprijediti svijest javnosti o značaju primjene alternativnih mjera
  - 2.3. Ojačati prateću infrastrukturu za primjenu alternativnih mjera
  - 2.4. Unaprijediti kompetencije profesionalaca u oblasti primjene alternativnih mjera

Aneks 4.: Okvir implementacije Akcionog plana općine Zenica za 2011.-2012. godinu

1. Osigurati koordiniranu i kontinuiranu prevenciju maloljetničkog prestupništva u općini Zenica

Planirane aktivnosti	Trajanje u mjesecima	Početak	Odgovornost	Indikatori	Izvori finansiranja
1.1. Jačati kompetencije porodice					
1.1.1. Educirati djecu i roditelje o pravima i dužnostima roditelja i djece u skladu sa Konvencijom o pravima djeteta	1 godina	2 mjeseca nakon usvajanja AP	Općina, Multidisciplinarni tim, CSR, NVO, MZ	Broj održanih radionica, seminara, okruglih stolova Broj fokus grupa urađenih sa roditeljima djece rizičnog ponašanja Povećan nivo znanja korisnika za 20% o dječijim pravima	Budžet općine, donatori

1.1.2. Identifikacija, evidentiranje i rad sa rizičnim porodicama (provođenje istraživanja, program rada), poboljšanje materijalne situacije, povezivanje porodice	Kontinuirano	6 mjeseci nakon usvajanja AP	Općina, škole, CSR, NVO, MZ	Broj evidentiranih porodica Broj porodica koje su primile pomoć Broj održanih fokus grupa i sastanaka	Budžet općine, donatori
1.1.3. Informisanje roditelja i djece o mogućnostima uključivanja u rad lokalne zajednice i sportske aktivnosti (medijska kampanja, leci, brošure, afiše)	Periodično uz značajne datume i manifestacije	Nakon usvajanja AP	Općina, Multidisciplinarni tim, CSR, NVO, sportski klubovi i KUD	Javnost na području općine Zenica za 20% bolje upoznata sa mogućnostima uključivanja u rad lokalne zajednice i sportske aktivnosti	Budžet općine
1.2. Unaprijediti saradnju škole sa drugim institucijama (kreirati i utvrditi mehanizme praćenja saradnje)					
1.2.1. Kreirati instrumentarij za redovnu razmjenu informacija CSR-škola-CSR (obraci, sastanci)	2 mjeseca	Nakon usvajanja AP	Škole, CSR	Stvorena mreža škola na području opštine Zenica koje uspješno saraduju sa CSR	Budžet škola i CSR
1.2.2. Potpisati protokole i uspostaviti metodologiju saradnje škola sa udruženjima građana koji rade sa djecom, a geografsko se nalaze u blizini škole (ne sve organizacije sa svim školama)	12 mjeseci	Nakon usvajanja AP	Škole i udruženja građana	Broj potpisanih protokola Broj djece iz osnovnih škola koji su uključeni u rad i aktivnosti NVO-a	Budžet škola i udruženja
1.2.3. Izraditi protokole o postupanju u slučaju vršnjačkog nasilja u svim osnovnim i srednjim školama	Kontinuirano (a za izradu je potreban 1 mjesec)	Septembar 2011.	Pedagoški zavod, Centar za socijalni rad i policija	Usvojen protokol u svim školama na području općine Zenica	Nisu potrebna sredstva
1.3. Motivirati djecu da se uključe u vannastavne aktivnosti sa fokusom na djecu rizičnog ponašanja					
1.3.1. Istražiti potrebe, sklonosti i interese djece za vannastavne i vanškolske aktivnosti	3 mjeseca	Nakon usvajanja AP (početak školske godine)	Škola, NVO i sportski klubovi	Povećan interes za uvođenje novih vannastavnih aktivnosti u školama za 15%	Budžeti, NVO i donatori
1.3.2. Organizovati nove, unaprijediti i promovisati postojeće vannastavne i vanškolske aktivnosti	12 mjeseci	Nakon istraživanja	Škola i NVO	Broj novih vannastavnih i vanškolskih aktivnosti Broj djece rizičnog ponašanja uključenih u aktivnosti škole Smanjen broj djece rizičnog ponašanja za 10% u odnosu na period 2010/2011 .god	Sredstva iz donacija
1.4. Unaprijediti edukaciju nastavnika u skladu sa njihovim potrebama i jačati odgojnu funkciju škole					
1.4.1. Istražiti potrebe nastavnika za unaprjeđenjem pedagoško psiholoških vještina	1 mjesec	Početak školske godine	Pedagoški zavod, NVO	Broj preporuka za poboljšanje	
1.4.2. Donijeti godišnji plan za stručno usavršavanje	2 mjeseca	Nakon istraživanja	Pedagoški zavod, NVO	Godišnji plan usvojen i implementira se Broj edukiranih nastavnika	Sredstva iz donacija
1.4.3. Promovisati značaj odgojne i obrazovne funkcije škole kroz pozitivne primjere	Kontinuirano	Nakon usvajanja AP	Pedagoški zavod, NVO, mediji	Broj medijskih aktivnosti u okviru kojih su se promovisali pozitivni primjeri Broj održanih stručnih skupova	Sredstva iz donacija
1.4.4. Organizovati radionice o vršnjačkom nasilju i nenasilnoj komunikaciji u osnovnim i srednjim školama u općini Zenica za djecu, nastavnike i roditelje	24 mjeseca	Nakon usvajanja AP	Multidisciplinarni tim, Pedagoški zavod, škole i nevladine organizacije	Broj učenika, roditelja i nastavnika koji su prošli radionice Povećan nivo znanja djece, nastavnika i roditelja o vršnjačkom nasilju i nenasilnoj komunikaciji za 20%	Sredstva iz donacija

1.5. Jačanje i izgradnja kapaciteta za provođenje sekundarne i tercijarne prevencije					
1.5.1. Prijem i osposobljavanje stručnih radnika kao i stručno usavršavanje uposlenika u ustanovama i institucijama koje se bave djecom pod rizikom i djecom u sukobu sa zakonom	Kontinuirano	Nakon usvajanja AP	Multidisciplinarni tim, Nadležne institucije (CSR, obrazovne i zdravstvene institucije, NVO-e)	Broj primljenih stručnih radnika Povećano znanje novih uposlenika o prednostima korištenja alternativnih mjera u radu sa djecom i mladima za 25%	Sredstva iz općinskog budžeta Sredstva iz donacija
1.5.2. Istražiti potrebu otvaranja dnevnog centra i prihvatne stanice kao i njihovih kapaciteta	1 mjesec	Nakon usvajanja AP	Multidisciplinarni tim	Usvojen elaborat o potrebi otvaranja dnevnog centra i prihvatne stanice	Sredstva iz općinskog budžeta
1.5.3. Otvoriti dnevni centar	24 mjeseca	nakon istraživanja	Multidisciplinarni tim, nadležne institucije, nevladine organizacije	Na osnovu javnog poziva odabrane organizacije koje će u okviru svog rada imati dnevni centar i prihvatnu stanicu	Sredstva iz općinskog budžeta Sredstva iz donacija
1.5.4. Otvoriti prihvatnu stanicu	24 mjeseca	nakon istraživanja	Multidisciplinarni tim, nadležne institucije, nevladine organizacije	Na osnovu javnog poziva odabrane organizacije koje će u okviru svog rada imati dnevni centar i prihvatnu stanicu	Sredstva iz općinskog budžeta Sredstva iz donacija
1.5.5. Razvijati projekte podizanja informisanosti javnosti o potrebi rada na prevenciji i promovisati primjere dobre prakse	Kontinuirano	Nakon usvajanja AP	Multidisciplinarni tim, mediji	Broj medijskih sadržaja u okviru kojih se promovisao preventivni rad sa djecom i mladima	Sredstva iz donacija Mediji
1.5.6. Opremiti prostoriju za kontaktiranje djece i roditelja u okviru dnevnog centra kako bi se motivirali roditelji da se susreću sa djecom pod nadzorom socijalne službe	12 mjeseci	nakon usvajanja AP	Općina, CSR i NVO	Povećan broj roditelja za 5% koji su pristali susretati se sa svojom djecom pod nadzorom socijalne službe	Budžet općine, donacije
1.5.7. Osigurati dosljedniju primjenu odredbe o zabrani točenja alkohola i duhanskih proizvoda djeci ispod 18 godina i Zakona o javnom redu i miru u dijelu koji se odnosi na zabranu kretanja maloljetnika nakon 23 sata	kontinuirano	Po usvajanju AP	Multidisciplinarni tim, Inspekcije i MUP Zeničko-dobojskog kantona	Smanjen broj slučajeva za 5% maloljetnika koji ispoljavaju delinkventno ponašanje pod uticajem alkohola	Nisu potrebna sredstva

2. Unaprijediti uslove za primjenu alternativnih mjera prema maloljetnicima u sukobu sa zakonom u općini Zenica

Planirane aktivnosti	Trajanje u mjesecima	Početak	Odgovornost	Indikatori	Izvori finansiranja
2.1. Pojednostaviti postupak primjene alternativnih mjera					
2.1.1. Pokrenuti inicijativu za izmjenu Uredbe u dijelu postupka primjene alternativnih mjera	3 mjeseca	Nakon usvajanja AP	Multidisciplinarni tim i relevantne institucije	Broj izrečenih mjera i preporuka Smanjen broj pokrenutih pripremnih postupaka prema sudu (tužilaštva) za 10%	Sredstva iz donacija
2.2. Unaprijediti svijest javnosti o značaju primjene alternativnih mjera					
2.2.1. Organizovati medijsku kampanju-informativni materijal, brošure, radio i TV emisije, radionice u školama	Kontinuirano	Nakon usvajanja AP	Koordinaciono tijelo pri općini, stručni saradnik	Javnost bolje upoznata sa značajem primjene alternativnih mjera za 20%	Budžet općine, donacija privatnih poduzetnika NVO
2.2.2. Organizovati tematske informativne sastanke na nivou Općine	Kontinuirano	Nakon usvajanja AP	Koordinaciono tijelo pri općini, stručni saradnik	Broj održanih sastanaka/ obrađenih tema Broj učesnika	Budžet općine, donacija privatnih poduzetnika NVO
2.2.3. Afirmisati pozitivne primjere iz prakse (pravosuđa FBiH, domaće i strane prakse)	Kontinuirano	Nakon usvajanja AP	Koordinaciono tijelo pri općini, stručni saradnik	Najmanje 10 priloga elektronskih i pisanih medija u okviru kojih su se promovisali pozitivni primjeri	Budžet općine, donacija privatnih poduzetnika NVO

2.3. Ojačati prateću infrastrukturu za primjenu alternativnih mjera					
2.3.1. Osnažiti i animirati porodice da se uključe u provođenje odgojnih preporuka i odgojnih mjera izrečenih djeci u sukobu sa zakonom	Kontinuirano	Nakon usvajanja AP	CSR i NVO	Broj realiziranih aktivnosti u kojima su bili uključeni i roditelji	Budžet općine, donacije NVO
2.3.2. Kreirati listu porodica u koje maloljetnici mogu biti smješteni kada im se izrekne vaspitna preporuka smještaj u drugu porodicu	Kontinuirano	Nakon usvajanja AP	CSR i NVO	Broj odabranih porodica	Budžet općine, donacija privatnih poduzetnika NVO
2.3.3. Opremiti posebnu prostoriju u PU 1 za rad sa maloljetnicima	3 mjeseca	Nakon usvajanja AP	Multidisciplinarni tim, PU 1 Zenica, UNICEF i Biro za ljudska prava	Policijski službenici demonstriraju kvalitetniji način rada u radu sa djecom u sukobu sa zakonom	UNICEF
2.4. Unaprijediti kompetencije profesionalaca u oblasti primjene alternativnih mjera					
2.4.1. Prijem i osposobljavanje stručnih radnika kao i stručno usavršavanje uposlenika u ustanovama i institucijama koje se bave djecom pod rizikom i djecom u sukobu sa zakonom	Kontinuirano	Nakon usvajanja AP	Multidisciplinarni tim Nadležne institucije (CSR, obrazovne i zdravstvene institucije, NVO-e)	Broj primljenih stručnih radnika Povećano znanje novih uposlenika o prednostima korištenja alternativnih mjera u radu sa djecom i mladima za 25%	Sredstva iz općinskog budžeta Sredstva iz donacija
3. Praćenje i koordinacija					
3.1. Formirati tim za praćenje i koordinaciju	1 mesec	po usvajanju AP	Općinski načelnik	Održano najmanje 8 sastanaka tima za praćenje i koordinaciju	Budžet Općine i donatorska sredstva
3.2. Napraviti poslovnik o radu koji će specificirati dinamiku sastanaka, imenovati administratora, utvrditi metodologiju prikupljanja podataka, procedure u slučaju da se aktivnosti u akcionom planu ne odvijaju planiranim redoslijedom	1 mjesec	Nakon formiranja tima na prvom sastanku	Tim za praćenje i koordinaciju	Donešen pravilnik kojim su utvrđene obaveze i odgovornosti tima, a naročito: <ul style="list-style-type: none"> – Utvrđena dinamika sastajanja tima – Imenovan administrator i njegova uloga, – Utvrđena metodologija rada i prikupljanja podataka, – Utvrđena procedura u slučaju da se aktivnosti u akcionom planu ne odvijaju planiranim redoslijedom 	Budžet Općine (sredstva za organizaciju sastanaka i naknada za članove)
3.3. Izvještavati Općinsko vijeće Zenica i načelnika o rezultatima akcijskog plana	Svakih 6 mjeseci ili godinu dana	Nakon utvrđenog pravilnika i uspostavljene metodologije	Tim za praćenje i koordinaciju	Broj sjednica OV na kojima se raspravljalo o problematici maloljetničkog prestupništva na području općine Zenica	Budžet Općine
3.4. Revidirati i evaluirati akcioni plan	3 mjeseca	Nakon isteka AP	Tim za praćenje i koordinaciju	Urađena evaluacija i revidiran AP te izdefinisane aktivnosti za narednih godinu dana	Općinski budžet

7. Aneksi

Aneks 1.1	Lista pregledanih/korištenih dokumenata
Aneks 1.2	Pregled dokumenata/analiza koje su urađene u saradnji sa korisnicima i profesionalcima iz oblasti dječije zaštite u okviru UNICEF projekta, a koji su imali uticaj na kvalitetniju izradu Akcionog plana
Aneks 1.3	Lista profesionalaca, predstavnika institucija/organizacija iz sistema dječije zaštite, članova/ica Multidisciplinarnog tima koji su doprinijeli izradi „ <i>Akcionog plana prevencije maloljetničkog prestupništva i primjene alternativnih mjera u općini Zenica</i> “.
Aneks 2	Konceptualni radni okvir, općina Zenica
Aneks 2.1	HRBAP upitnici za mapiranje situacije u: Općini Zenica, socijalnom sektoru, kao i u sektorima: obrazovanja, zdravstva, sigurnosti, pravosuđa, nevladinom sektoru.
Aneks 3	Analiza uzroka u okviru konceptualnog okvira
Aneks 4	Okvir implementacije „ <i>Akциони plan prevencije maloljetničkog prestupništva i primjene alternativnih mjera u općini Zenica</i> “.
Aneks 4.1	Izvori finansiranja maloljetničkog prestupništva u općini Zenica
Aneks 5.	Analiza uloga aktera dječije zaštite na lokalnom nivou
Aneks 5.3.1	Pregled izdvajanja iz federalnog/kantonalnog budžeta za oblike socijalne dječije zaštite kojima su direktno pokrivena djeca u sukobu sa zakonom
Aneks 6	Matrica za mapiranje nosioca dužnosti/mandata na državnom, entitetskom i kantonalnem nivou
Aneks 7	Matrica analize nedostataka kapaciteta: opis oblika i primjena analize nedostatka kapaciteta

94.

Na osnovu člana 223. stav 1. Zakona o upravnom postupku («Službene novine Federacije BiH», broj: 2/98, 48/99) i člana 22. Statuta općine Zenica («Službene novine općine Zenica», broj: 4/08) Vijeće općine Zenica na 34. sjednici održanoj 03. 11. 2011. godine, donijelo je

R J E Š E N J E

**O IMENOVANJU DRUGOSTEPENE KOMISIJE
ZA RJEŠAVANJE PO ŽALBI PROTIV RJEŠENJA U
PRVOSTEPENOM POSTUPKU**

I

Imenuje se Drugostepena komisija za rješavanje po žalbi protiv rješenja koja su donesena u prvostepenom upravnom postupku na osnovu Statuta općine Zenica ili propisa Vijeća općine Zenica u okviru isključivih prava i dužnosti općine, u slijedećem sastavu:

- 1.MEDARIĆ FATA, predsjednik,
- 2.ISAKOVIĆ AIDA, član
- 3.BOŠNJAK DANKA, član

II

Drugostepena komisija iz člana I ovog rješenja imenuje se na period od dvije godine.

III

Za poslove navedene u članu I ovog rješenja, članovima Komisije isplaćivaće se mjesečna naknada.

Iznos naknade i način isplate regulisat će se posebnim aktom Načelnika općine.

IV

Stupanjem na snagu ovog rješenja prestaje da važi rješenje broj: 01-01-9589/09 od 10.06.2009. godine («Službene novine općine Zenica», broj 3/09).

V

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u «Službenim novinama općine Zenica».

Broj: 01-01-20295/11
Zenica, 03. 11. 2011.g.

**PREDSJEDAVALAČI
VIJEĆA OPĆINE ZENICA
Nebojša Nikolić s.r.**

95.

Na osnovu člana 22. tačka 17. Statuta općine Zenica («Službene novine općine Zenica», broj 4/08) i člana 37. Poslovnika Vijeća općine („Službene novine općine Zenica“, broj: 2/10) Vijeće općine Zenica na 34. sjednici održanoj 03. novembra 2011. godine, donijelo je

R J E Š E N J E

o imenovanju člana Komisije za izbor i imenovanja

I

Hrnkaš Slavica imenuje se za člana Komisije za izbor i imenovanja.

II

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavi-

će se u «Službenim novinama općine Zenica».

Broj: 01- 01-20300/11
Zenica, 03. novembar 2011. godine

**PREDSJEDAVAJUĆI
VIJEĆA OPĆINE ZENICA**
Nebojša Nikolić s.r.

NAČELNIK OPĆINE

96.

Na osnovu člana 33. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj:19/06, 76/08, 5/09, 32/09, 51/09, 09/10, 36/10, 45/10) i člana 17. Odluke o izvršavanju Budžeta općine Zenica za 2011.godinu („Službene novine općine Zenica“, broj:3/11), a na prijedlog Službe za budžet i finansije i Stručne službe Vijeća i Načelnika, Načelnik općine Zenica, donosi

ZAKLJUČAK

o unutrašnjem prestrukturiranju sredstava iz Budžeta općine Zenica za 2011. godinu u Razdjelu 20, budžetska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001 «Stručna služba Vijeća i Načelnika»

I

Odobrava se unutrašnje prestrukturiranje sredstava u Budžetu općine Zenica za 2011. godinu («Službene novine općine Zenica», broj:3/11) u Razdjelu 20, budžetska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, «Stručna služba Vijeća i Načelnika».

II

Unutrašnje prestrukturiranje sredstava u Budžetu općine Zenica za 2011. godinu u Razdjelu 20, budžetska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, «Stručna služba Vijeća i Načelnika», vrši se na slijedeći način:

UMANJUJE SE POZICIJA:

- Ekonomski kod 614100-218 «Tekući transfer za redovnu djelatnost MZ» za iznos od 400,00 KM.

POVEĆAVA SE POZICIJA:

- Ekonomski kod 613900-217«Članarina Saveza općina i gradova» za iznos od 400,00 KM.

III

Za realizaciju ovog zaključka zadužuju se Služba za budžet i finansije i Stručna služba Vijeća i Načelnika.

IV

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja, a

objavit će se u „Službenim novinama općine Zenica“.

Broj: 02-14-18920/11
Zenica, 11. 10. 2011.g.

NAČELNIK OPĆINE
Husejin Smajlović

97.

Na osnovu člana 33. Zakona o budžetima – proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine («Službene novine Federacije BiH», broj 19/06, 76/08, 5/09, 32/09, 51/09, 9/10, 36/10, 45/10) i člana 17. Odluke o izvršavanju Budžeta općine Zenica za 2011.godinu («Službene novine općine Zenica», broj 3/11), a na prijedlog Službe za budžet i finansije i Službe za inspeksijske poslove, Načelnik općine Zenica d o n o s i

ZAKLJUČAK

o prestrukturiranju sredstava budžeta općine Zenica za 2011.godinu u Službi za inspeksijske poslove

I

Odobrava se prestrukturiranje sredstava u budžetu općine Zenica za 2011.godinu («Službene novine općine Zenica», broj: 3/11) u Službi za inspeksijske poslove Razdjel 23; budžetska organizacija 01; potrošačka jedinica 0001

II

Prestrukturiranje sredstava u budžetu općine Zenica za 2011.godinu u Službi za inspeksijske poslove vrši se na slijedeći način:

Umanjuje se pozicija

- ekonomski kod ..... 613900 – 253 Ugovorene i druge posebne usluge, za iznos ..... 2.000,00 KM

Povećava se pozicija

- ekonomski kod ..... 613400 – 250 Nabavka materijala i sitnog inventara, za iznos .... 2.000,00 KM

III

Za realizaciju ovog Zaključka zadužuje se Služba za budžet i finansije i Služba za inspeksijske poslove

IV

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja, a objaviće se «Službenim novinama općine Zenica».

Broj: 02-14-18615/11
Zenica, 10.10.2011. godine

NAČELNIK OPĆINE
Husejin Smajlović

98.

Na osnovu člana 33. Zakona o Budžetima u Federaciji BiH («Službene novine Federacije BiH» Broj 19/06, 76/08, 5/09, 32/09, 51/09, 9/10, 36/10, 45/10) i člana 17. Odluke o izvršavanju Budžeta Općine Zenica za 2011. godinu (Službene novine Općine Zenica» broj 3/11), a na prijedlog Službe za budžet i finansije i Službe za prostorno uređenje, Načelnik općine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

o unutrašnjem prestrukturiranju sredstava iz Budžeta općine Zenica za 2011.godinu u Razdjelu 15; Budžetska organizacija 01; Potrošačka jedinica 0001; Služba za prostorno uređenje

I

Odobrava se unutrašnje prestrukturiranje sredstava u Budžetu općine Zenica za 2011.godinu («Službene novine Općine Zenica», broj 3/11) u Razdjelu 15: Budžetska organizacija 01; Potrošačka jedinica 0001; Služba za prostorno uređenje.

II

Unutrašnje prestrukturiranje sredstava u Budžetu općine Zenica za 2011.godinu u Službi za prostorno uređenje vrši se na sljedeći način:

Umanjuje se pozicija:

- ekonomski kod 613900-81 -Naknada za rad komisija za tehnički prijem objekta 22.000,00 KM

Povećavaju se pozicije:

- ekonomski kod 613400-78 -Nabavka materijala i sitnog inventara 2.000,00 KM
- ekonomski kod 613900-82 -Izrada planske dokumentacije 20.000,00 KM

III

Za realizaciju ovog Zaključka zadužuje se: Služba za budžet i finansije i Služba za prostorno uređenje.

IV

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja, a objaviće se u «Službenim novinama Općine Zenica».

Broj : 02-23-01/11
Zenica, 19.10.2011. godine

**NAČELNIK OPĆINE
Husejin Smajlović**

99.

Na osnovu člana 33. Zakona o Budžetima u Federaciji BiH (Službene novine Federacije BiH», broj 19/06, 76/08, 5/09, 32/09, 51/09, 9/10, 36/10, 45/10) i člana 17. Odluke o izvršavanju Budžeta općine Zenica za 2011. godinu («Službene novine Općine Zenica», broj 3/11), a na prijedlog Službe za budžet i finansije i Službe za komunalne poslove i ekologiju, Načelnik općine Zenica, d o n o s i

09,51/09,09/10,36/10,45/10) i člana 17. Odluke o izvršavanju Budžeta općine Zenica za 2011. godinu («Službene novine općine Zenica», 3/11), na prijedlog Službe za boračko invalidsku zaštitu Načelnik općine Zenica, d o n o s i :

ZAKLJUČAK

o unutrašnjem prestukturiranju sredstava Budžeta općine Zenica za 2011.godinu u razdijelu broj 19. budžetska organizacija 01: potrošačka jedinica 0001 u Službi za boračko invalidsku zaštitu

I

Odobrava se unutrašnje prestukturiranje sredstava Budžeta općine Zenica za 2011.godinu (Službene novine općine Zenica 3/11.) u razdijelu broj 19. budžetska organizacija 01; potrošačka jedinica 0001 u Službi za boračko invalidsku zaštitu.

II

Unutrašnje prestukturiranje sredstava u Budžetu općine Zenica za 2011.godinu u razdijelu 19.P.J.. Služba za boračko invalidsku zaštitu vrši se na sljedeći način:

UMANJUJE SE POZICIJA:

- Ekonomski kod 611 200 -193 Naknada troškova zaposlenih za iznos od 3.000,00 KM

POVEĆAVA SE POZICIJA:

- Ekonomski kod 613 900 -199 Ugovorene i druge posebne usluge za iznos od 3.000,00 KM

III

Za realizaciju ovog Zaključka zadužuje se Služba za boračko invalidsku zaštitu i Služba za budžet i finansije.

IV

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u Službenim novinama općine Zenica .

Broj:02-14-18989/11
Zenica,13.10.2011.godine

**NAČELNIK OPĆINE
Husejin Smajlović**

100.

Na osnovu člana 33. Zakona o budžetima - proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“: broj 19/06, 76/08, 5/09, 32/09, 51/09, 9/10, 36/10, 45/10) i člana 17. Odluke o izvršavanju Budžeta općine Zenica za 2011.godinu, („Službene novine općine Zenica“, broj 3/11), a na prijedlog Službe za budžet i finansije i Službe za komunalne poslove i ekologiju, Načelnik općine Zenica d o n o s i

ZAKLJUČAK**o prestrukturiranju sredstava budžeta općine Zenica za 2011. godinu u Službi za komunalne poslove i ekologiju****I**

Odobrava se prestrukturiranje sredstava u budžetu općine Zenica za 2011. godinu („Službene novine općine Zenica“, broj:3/11) u Službi za komunalne poslove i ekologiju Razdjel 16; budžetska organizacija 01; potrošačka jedinica 0001.

II

Prestrukturiranje sredstava u budžetu općine Zenica za 2011. godinu u Službi za komunalne poslove i ekologiju vrši se na sljedeći način:

Umanjuje se pozicija:

- ekonomski kod 821 100 – 105 Nabavka zemljišta za iznos ..... 40.000,00 KM

Povećava se pozicija

- ekonomski kod 614 400 – 102 Izdaci za finansiranje početka rada Regionalnog vodovoda „Plava voda“ d.o.o. Travnik za iznos ..... 40.000,00 KM

III

Za realizaciju ovog zaključka zadužuje se Služba za budžet i finansije i Služba za komunalne poslove i ekologiju.

IV

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja, a objaviće se „Službenim novinama Općine Zenica“.

Broj : 02-14-19358/11
Zenica, 20.10.2011. god.

NAČELNIK OPĆINE
Husejin Smajlović

101.

Na osnovu člana 36. i 117. Statuta općine Zenica („Službene novine općine Zenica“ broj: 4/08) i člana 15. Odluke o izvršavanju Budžeta općine Zenica za 2011. g. („Službene novine općine Zenica“ broj: 3/11), na prijedlog Službe za budžet i finansije i Službe za društvene djelatnosti, socijalnu zaštitu, raseljene osobe, izbjeglice i povratnike, Načelnik općine Zenica, d o n o s i

ZAKLJUČAK**O ODOBRAVANJU SREDSTAVA ZA TEKUĆE BUDŽETSKE REZERVE**

Odobravaju se sredstva u iznosu od 40.000,00 KM na

ime pokrića većih rashoda na poziciji 614300-140 – Tekući transferi za sport.

II

Sredstva iz tačke I Zaključka odobravaju se iz Budžeta općine Zenica za 2011. g. – „Tekuća budžetska rezerva“, a za odobreni iznos povećat će se plan sredstava u Razdjelu 18. Budžetska organizacija 01 – potrošačka jedinica 0001 Služba za društvene djelatnosti, socijalnu zaštitu, raseljene osobe, izbjeglice i povratnike ekonomski kod 614300-140 – Tekući transferi za sport.

III

Za realizaciju Zaključka zadužuje se: Služba za budžet i finansije, Služba za društvene djelatnosti, socijalnu zaštitu, raseljene osobe, izbjeglice i povratnike i Stručna služba Vijeća i Načelnika.

IV

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja, a objaviće se u „Službenim novinama Općine Zenica“.

Broj: 02-14-19540/11.

Zenica, 25.10.2011.

NAČELNIK
Husejin Smajlović

102.

Na osnovu člana 36. tačka 6. Statuta općine Zenica („Službene novine općine Zenica“ br. 4/08) i člana 14. Odluke o izvršavanju Budžeta općine Zenica za 2011. godinu („Službene novine općine Zenica“ br. 3/11), a na prijedlog Službe za budžet i finansije, Načelnik Općine Zenica donosi

ZAKLJUČAK**o uvećanju sredstava u Budžetu općine Zenica za 2011. godinu****I**

Odobrava se uvećanje sredstava u Budžetu općine Zenica za 2011. godinu („Službene novine općine Zenica“ br. 3/11) u iznosu od 5.000,00 KM u Razdjelu 13. budžetska organizacija 01; potrošačka jedinica 0001 – Služba za ekonomske odnose i poduzetništvo.

II

Uvećanje sredstava u Budžetu općine Zenica za 2011. godinu u iznosu od 5.000,00 KM, vrši se na sljedeći način:

a) u dijelu A- 2. PRIHODI I PRIMICI:

- otvara se nova glavna grupa 731100-Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija i u okviru nje novi ekonomski kod

731121-Primljeni tekući transferi od međunarodnih organizacija, u iznosu od 5.000,00 KM.

Nakon uvećanja UKUPNI PRIHODI budžeta iznose 39.715.000,00 KM.

b) u dijelu B. RASHODI – IZDACI:

- u Razdjelu 13. budžetska organizacija 01; potrošačka jedinica 0001 – Služba za ekonomske odnose i poduzetništvo, na poziciji 01-1340-614400-62-Transfer za podsticaj razvoja poduzetništva i obrta uvećava se za iznos od 5.000,00 KM.

Nakon uvećanja UKUPNI RASHODI budžeta iznose 39.715.000,00 KM.

III

Sredstva u iznosu od 5.000,00 KM utrošiti će se za realizaciju Projekta "Konsultacije za energetske efikasnost u BiH".

Po izvršenoj uplati od strane GFA Consalting Group-šefa projekta Brian K. Schjertzer na depozitni račun Općine, ista će izvršiti transfer sredstava na račun „ZEDA“ d.o.o. Agencija za ekonomski razvoj Zenica.

Navedena Agencija dužna je osigurati dokaze da su sredstva korištena za propisane namjene i dostaviti ih GFA Consalting Group.

IV

Za realizaciju ovog Zaključka zadužuju se Služba za budžet i finansije i Služba za ekonomske odnose i poduzetništvo.

V

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u "Službenim novinama općine Zenica".

Broj: 02-14-19579/11
Zenica, 26.10.2011.g.

NAČELNIK OPĆINE
Husejin Smajlović

103.

Po izvršenom savjetovanju sa izvornim tekstom, utvrđeno je da se u tekstu Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o organizaciji i sigurnosti saobraćaja na cestama broj: 01-01-15496/11-1 od 28.07.2011. godine («Službene novine općine Zenica», broj: 6/11) pri štampanju, potkrala niže navedena greška, pa se na osnovu člana 82. Poslovnika Vijeća općine («Službene novine općine Zenica», broj: 2/10), daje slijedeća

ISPRAVKA

I

U Odluci o izmjenama i dopunama Odluke o organizaciji i sigurnosti saobraćaja broj: 01-01-15496/11-1 od 28.07.2011. godine («Službene novine općine Zenica», broj 6/11) u članu 13. u stavu 1. umjesto teksta:

«-U članu 67.»;
treba da stoji tekst:
«-U članu 70. «

II

Ovu ISPRAVKU objaviti u «Službenim novinama općine Zenica».

Broj: 01-01-15496/11-1
Zenica, 16.11.2011. godine

SEKRETAR OPĆINE
mr.Selver Keleštura, dipl. pravnik

KOMISIJA ZA PROPISE

104.

Na osnovu zahtjeva Komisije za bezbjednost saobraćaja broj: 02-01-15496/11-1 od 27.09.2011. god. i člana 35. f) alineja 7. Poslovnika Vijeća općine («Službene novine općine Zenica», broj: 2/10) Komisija za propise Vijeća općine Zenica na sjednici održanoj 31.10. 2011. godine, utvrdila je prečišćen tekst

ODLUKE

O ORGANIZACIJI I SIGURNOSTI SAOBRAĆAJA NA CESTAMA

I

Prečišćen tekst Odluke o organizaciji i sigurnosti saobraćaja na cestama obuhvata: Odluku o organizaciji i sigurnosti saobraćaja na cestama («Službene novine općine Zenica», broj: 8/08) i Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o organizaciji i sigurnosti saobraćaja na cestama («Službene novine općine Zenica», broj: 6/11) u kojima je označen dan stupanja na snagu Odluke odnosno Odluke o izmjenama i dopunama.

II

Prečišćen tekst Odluke o organizaciji i sigurnosti saobraćaja na cestama objaviće se u «Službenim novinama općine Zenica».

Broj: 01-01-198541/11
Zenica, 31.10. 2011. godine

PREDSJEDNICA KOMISIJE ZA PROPISE
Amira Kušundžija s.r.

ODLUKA
O ORGANIZACIJI I SIGURNOSTI
SAOBRAĆAJA NA CESTAMA
(prečišćen tekst)

I - OPĆE ODREDBE**Član 1.**

Ovom Odlukom propisuju se uslovi i pravila sigurnosti i organizacije saobraćaja na javnim saobraćajnim površinama u općini Zenica / u daljem tekstu: Odluka/, te mjere za njihovo provođenje.

Član 2.

Javnim saobraćajnim površinama u smislu ove Odluke smatraju se: ceste, ulice, trgovi, javni prelazi, trotoari, biciklističke staze, mostovi, podvožnjaci, nadvožnjaci, tuneli, parkirališta, ostavilišta za bicikle i bicikle sa pomoćnim motorom, javne garaže, podhodnici, nadhodnici, stajališta i terminali javnog gradskog saobraćaja i slične površine.

Član 3.

Saobraćaj na javnim saobraćajnim površinama dopušten je svakom pod jednakim uvjetima u granicama propisanim Zakonom i ovom Odlukom.

Na javnim saobraćajnim površinama ne smiju se poduzimati bilo kakve radnje i djelatnosti koje bi mogle oštetiti javnu saobraćajnu površinu ili ugroziti sigurnost i protočnost motornog, pješačkog ili biciklističkog saobraćaja.

Član 4.

Svi subjekti koji određuju i provode saobraćajnu politiku dužni su stalno osiguravati uvjete za sigurno i nesmetano odvijanje saobraćaja u općini.

Služba za prostorno uređenje prati saobraćajnu problematiku, te predlaže i provodi mjere za unapređenje saobraćajnog sistema.

Služba za komunalne poslove i ekologiju u svojoj nadležnosti dužna je osigurati trajno i nesmetano održavanje i zaštitu javnih saobraćajnih površina, da se na njima može obavljati siguran i nesmetan promet.

Služba za ekonomske odnose i poduzetništvo daje saglasnosti na utvrđeni red vožnje u linijskom gradskom i prigradskom saobraćaju.

Kantonalno ministarstvo unutrašnjih poslova prati stanje sigurnosti u saobraćaju, te u tom smislu preduzima mjere radi obezbjeđenja većeg stepena sigurnosti u saobraćaju.

Inspekcijski nadzor iz člana 4. stav 3. Odluke vrši Služba za inspekcijske poslove i Kantonalna uprava za inspekcijske poslove.

II - ORGANIZACIJA I REGULACIJA SAOBRAĆAJA**Član 5.**

Organizaciju saobraćaja na javnim površinama u smislu člana 3. ove Odluke vrši Služba za prostorno uređenje na osnovu katastra regulacije saobraćaja i urbanističko-tehničkih uslova za slučaj izmjene regulacije.

Tehničku regulaciju saobraćaja na javnim površinama vrše pravne i fizičke osobe kojim se povjeravaju poslovi regulacije putem ugovora.

Član 6.

Izmjenama regulacije saobraćaja u smislu ove Odluke smatraju se:

1. promjena režima saobraćaja / uvođenje jednosmjernih i dvosmjernih ulica, preusmjerenje saobraćajnih tokova, promjene korištenja voznih traka i slično/.
2. promjene na semaforskoj signalizaciji,
3. promjene u organizaciji ili načinu korištenja prostora za parkiranje i
4. druge promjene što utiču na poboljšanje saobraćajnog sistema u Općini u cjelini.

Prije izmjene regulacije saobraćaja Služba za prostorno uređenje može zatražiti mišljenje Komisije za sigurnost saobraćaja.

Član 7.

Tehničkom regulacijom saobraćaja u smislu ove Odluke smatra se postavljanje, uklanjanje, zamjena i održavanje saobraćajne signalizacije / horizontalne, vertikalne i svjetlosne/ i opreme na javnoj cesti ili ulici.

Tehnička regulacija horizontalne i vertikalne svjetlosne saobraćajne signalizacije obavlja se na osnovu saobraćajnog projekta.

Član 8.

Služba za komunalne poslove i ekologiju može zabraniti saobraćaj na javnoj cesti i u ulici ako se radovi na rekonstrukciji ili popravku javne ceste, ulice ili objekta uz cestu i ulicu ne mogu izvesti bez obustave saobraćaja.

Služba za komunalne poslove i ekologiju će aktom kojim odobrava obustavu saobraćaja, odrediti vrijeme u kojem se saobraćaj obustavlja u zavisnosti od opterećenja saobraćaja te potrebe za izvođenje planiranih radova uz obavezu da o obustavi saobraćaja obavijesti nadležnu policijsku upravu.

Služba za komunalne poslove i ekologiju dužna je obavijestiti javnost o obustavi saobraćaja.

Član 9.

Javno preduzeće za prostorno planiranje i uređenje grada „Zenica” dužno je u okviru planom zadatih veličina voditi računa o:

- stanju i održavanju javnih saobraćajnih površina,

- evidenciji katastra regulacije saobraćaja,
- ispravnosti saobraćajne signalizacije na terenu i
- evidenciji izmjene katastra regulacije saobraćaja.

Javno preduzeće je dužno putem Službe za komunalne poslove i ekologiju godišnje izvještavati Vijeće općine Zenica o stanju saobraćajnih objekata u nadležnosti Općine.

Član 10.

Nadležna policijska uprava prati stanje sigurnosti u saobraćaju, preduzima mjere sigurnog odvijanja saobraćaja, sigurnosti regulacije saobraćaja i druge mjere iz njene nadležnosti.

Nadležna policijska uprava je dužna godišnje izvještavati Vijeće općine o sigurnosti saobraćaja na teritoriji općine.

Član 11.

Osim propisanih saobraćajnih znakova na cesti je dozvoljeno postavljanje znakova, informacija, reklamnih panoa i natpisa.

Postavljanje znakova, informacija, reklamnih panoa i natpisa odobrava Služba za prostorno uređenje.

Za postavljanje znakova, informacija, reklamnih panoa i natpisa plaća se naknada u korist Općine Zenica.

Član 12.

Prilikom zauzimanja javnih saobraćajnih površina moraju biti zadovoljeni slijedeći saobraćajni uvjeti i ograničenja:

a/ širina slobodnog prolaza za pješake mora iznositi najmanje 1,6 m.

b/ ne smije se ugrožavati ugao preglednosti na raskršću, protočnost ili sigurnost prostornog ili pješačkog saobraćaja,

c/ ne mogu se zauzimati parkirališta iz člana 27. ove Odluke.

III - KRETANJE PO JAVNIM SAOBRAĆAJNIM POVRŠINAMA

Član 13.

Svi učesnici u saobraćaju koji nose vangabaritne ten-de koje mogu zaprljati ili ozlijediti prolaznike, moraju biti naročito pažljivi i ne smiju ometati i ugrožavati sudionike u saobraćaju.

Ako pješaci po ulicama i cestama nose predmete duže od 3 metra, ti predmeti moraju biti na krajevima vidno obilježeni.

Član 14.

Osobe koje u dječijim kolicima prevoze djecu i osobe koje voze invalidna lica moraju se kretati trotoarima ili po drugim površinama namijenjenim kretanju pješaka.

Trotoarima i drugim površinama, što su namijenjeni za kretanje pješaka, kreću se i osobe u invalidskim kolicima.

Član 15.

Učesnici u saobraćaju moraju prema invalidnim, slijepim i nemoćnim osobama, te djeci, kao i osobama koje prate ili prevoze invalide i djecu, postupati sa najvećom pažnjom.

Član 16.

Ispred škola i ustanova za predškolski odgoj koje se nalaze uz ulice sa intenzivnim saobraćajem, moraju se postaviti zaštitne ograde.

Na trotoarima ispred: kina, pozorišta, sportskih dvorana i igrališta, te drugih javnih objekata ispred kojih se redovno skuplja veći broj ljudi, po potrebi postavljaju se zaštitne ograde.

Ograde iz stava 1. i 2. ovog člana postavljaju se i održavaju tako da se spriječi mogućnost izravnog dolaska djece i posjetilaca na javnu cestu ili ulicu i ne smiju zadirati u slobodni profil ceste ili ulice.

Postavljanje zaštitne ograde iz stava 1. izvršit će JP za prostorno planiranje i uređenje grada «Zenica».

Sredstva za postavljanje i održavanje zaštitnih ograda osiguravaju vlasnici, odnosno korisnici objekata iz stava 1. i 2. ovog člana.

Rješenje o postavljanju zaštitne ograde iz stava 1. i 2. ovog člana izdaje Služba za prostorno uređenje.

Ako vlasnik odnosno korisnik objekta iz stava 1. i 2. ovog člana ne postavi zaštitnu ogradu ili je ne postavi u skladu sa stavom 3. ovog člana, Služba za prostorno uređenje, po nalogu nadležne inspekcije, osigurat će postavljanje zaštitne ograde na teret vlasnika odnosno korisnika objekta.

Član 17.

Na cesti u naseljenom mjestu općine Zenica, vozila se ne smiju kretati brzinom većom od 50 km na sat, odnosno brzinom većom od označene saobraćajnim znakom za cijelo naseljeno mjesti ili njegov dio.

Početak, završetak naseljenog mjesta, kao i ograničena brzina kretanja vozila moraju se obilježiti odgovarajućim znacima.

Član 18.

U pješačkoj zoni zabranjeno je kretanje svim vozilima u oba smjera u Titovoj ulici, na Trgu Alije Izetbegovića, te na dijelu ulice Muhameda Seida Serdarevića.

Pješačka zona moa biti označena odgovarajućom signalizacijom.

Izuzetno radi izvršavanja određenog službenog zadatka u pješačkoj zoni kao i u Titovoj ulici mogu ući slijedeća vozila:

1. vozilo hitne pomoći, vozilo vatrogasne službe, vozila MUP-a i oružanih snaga F BiH, kad posebnim uređajima daju svjetlosne i zvučne znakove i izvršavaju određeni službeni zadatak,

2. vozila inspeksijskih organa kada vrše inspeksijski pregled,
3. vozila za prevoz posmrtnih ostataka,
4. vozila komunalnih radnih organizacija, koja služe za održavanje čistoće, kanalizacije, vodovoda, grijanja, električnih i PTT vodovoda kad obavljaju radnje za koja su namijenjena,
5. vozila PTT kad vrše preuzimanje i dostavljanje poštanskih pošiljki.
6. vozila servisera kad vrše razne servisne usluge,
7. vozila zaštitarskih agencija kada obavljaju poslove i zadatke iz svoje nadležnosti, bez ograničenja, na osnovu posebne dozvole koju izdaje nadležna policijska uprava,
8. teretna vozila ukupne mase do 5 tona i putnička motorna vozila koja vrše snabdijevanje domaćinstava, trgovinskih i drugih organizacija u vremenu od 06,00 do 10,00 sati i od 17,00 do 19,00 sati, na osnovu posebne dozvole koju izdaje nadležna policijska uprava,
9. vozila čiji vlasnici imaju garažu, vlastito parkiralište, kao i za potrebe invalidnih osoba koja imaju prebivalište unutar zabranjene zone bez ograničenja uz izdavanje posebne dozvole koju izdaje nadležna policijska uprava Zenica.

Član 19.

Zabranjeno je kretanje vozila čija najveća dozvoljena masa prelazi 5 tona u ulicama:

- Bulevara Kulina bana - od mosta „Drvena ćuprija” do raskrsnice sa Bulevarom kralja Tvrtka I, na dijelu ulice Crkvice od i do raskrsnice sa ulicom Prve zeničke brigade, Aleja šehida, prof. dr. Abdulaziza Aska Borića, dr. Adolfa Goldbergera, Juraja Neidharta, Nikole Tesle, Talića brdo, Muftije Šemsekadića, dr. Mehmeda Spahe, Srpska mahala, naselje Blatuša i Fra Grge Martića.

U ulicama iz stava 1. ovog člana dozvoljeno je kretanje vozila koja vrše snabdijevanje grada.

Izuzetno, vozila čija ukupna visina prelazi 3,5 m bez obzira na težinu, koja se kreću iz pravca Crkvice, Babina i Perinog Hana, mogu se kretati Bulevarom Kulina bana do raskrsnice sa Školskom ulicom i preko Kamberovića mosta.

Član 20.

Kretanje autobusa sa kantonalnih, federalnih, međuentitetskih i međunarodnih autobusnih linija dozvoljeno je do i od autobuske stanice Zenica pravcem: petlja u Blatuši - Autobuska stanica i obratno, odnosno Autobuska stanica - ulicama A.A. Borića, Branilaca Bosne, Fakultetska, Travnička cesta - za linije preko Vjetrenica i Ovnaka.

Izuzetno, Služba za prostorno uređenje može autobusima sa pojedinih kantonalnih linija dozvoliti kretanje i drugim ulicama.

Član 21.

Autobusi koji saobraćaju na prigradskim općinskim, kantonalnim, federalnim, međuentitetskim i međunarodnim linijama, kao i autobusi vanlinijskog saobraćaja i taxi prevoznici, ne smiju stajati na stajalištima javnog gradskog prevoza.

Izuzetno Služba za prostorno uređenje može odobriti da autobusi sa pojedinih prigradskih općinskih linija mogu stajati na pojedinim stajalištima javnog gradskog prijevoza i na drugim mjestima.

Član 22.

Vozila koja prevoze opasne materije ne smiju se zadržavati na području grada Zenica i u naseljenim mjestima općine.

Nadležna policijska uprava odredit će pravac kretanja i mjesta na kojima se mogu zadržavati vozila koja vrše prijevoz opasnih materija.

Član 23.

Na dijelu užeg područja grada nije dozvoljeno kretanje zaprežnim vozilima, kao i gonjenje stoke u krdu, stadu ili pojedinačno.

Pod dijelom užeg područja grada u smislu ove Odluke smatra se područje ograničeno ulicama: Zmaja od Bosne, Sarajevska do raskrsnice, Titova, Bulevar kralja Tvrtka I do Ul. Željeznička, te naselja Blatuša, Mokušnice i duž cijelog Bulevara Kulina bana.

Zabrana iz stava 1. ovog člana odnosi se na ulice: Prve zeničke brigade, Crkvice do raskrsnice sa ulicom Ivana Gundulića, kao i na cijelo područje Kamberovića polja.

Član 24.

Dozvoljeno je kretanje zaprežnim vozilima srijedom i subotom od 05 do 14 sati ulicama: Zmaja od Bosne, Branilaca Bosne, Sarajevskom, Prve zeničke brigade, Armije BIH i Crkvicama od Drvene ćuprije do raskrsnice sa ulicom Prve zeničke brigade, Bulevara Kulina bana od raskršća sa ulicom Sarajevska i Drvene ćuprije.

Član 25.

Pored slučajeva predviđenih zakonskim propisima o sigurnosti saobraćaja, zabranjeno je zaustavljanje i prakiranje vozila i u slijedećim slučajevima:

1. ispred raskrsnice na udaljenosti manjoj od 5 metara od neprekinute linije za prestrojavanje vozila,
2. ispred ulaza u zgradu i podrumsku prostoriju,
3. na površinama javnog saobraćaja / stazama /, u stambenim blokovima kada je širina slobodnog prolaza manja od tri metra,
4. na stanici, odnosno stajalištu javnog gradskog saobraćaja ili auto-taxi prijevoza, kao i na udaljenosti manjoj od 15 metara ispred i iza znaka kojim je obilježena stanica, odnosno stajalište,
5. ispred ulaza u garažu ili pasaž,

6. na ulazu u trafo-stanicu i javne telefonske govornice na vodovodnim, PTT, kanalizacionim i drugim šahtovima.
7. kao i na svim obilježenim rezerviranim prostorima bez naljepnice,
8. na obilježenom pješačkom prijelazu i na udaljenosti manjoj od 5 m od tog prijelaza, kao i na prijelazu biciklističke staze preko kolovoza,
9. na prijelazu puta preko željeznike pruge u istom nivou,
10. na željezničkim prugama ili u blizini tih pruga ako se time sprečava ili ometa saobraćaj vozila koja se kreću po šinama,
11. na raskrsnici i na udaljenosti manjoj od 5 m od najbliže ivice poprijječnog kolovoza,
12. u tunelima, na mostovima, u podvožnjacima i na nadvožnjacima, kao i na dijelovima puta ispod mostova i nadvožnjaka i na udaljenosti manjoj od 15 m od tih objekata,
13. na dijelu puta u blizini vrha prijevoja i u krivini gdje je preglednost puta nedovoljna i gdje se obilaženje vozila ne bi moglo izvršiti bez opasnosti,
14. na dijelu puta na kojem bi širina slobodnog prolaza od zaustavljenog ili parkiranog vozila do neisprekidane uzdužne linije na kolovozu, ili do suprotne ivice kolovoza, ili do neke prepreke na putu, bila manja od 3 m,
15. na mjestu na kome bi vozilo zaklanjalo postavljene saobraćajni znak ili uređaj za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova,
16. na biciklističkoj stazi, odnosno traci,
17. na dijelu kolovoza koji je kao stajalište za vozila javnog saobraćaja obilježen saobraćajnim znakom i oznakama na kolovozu,
18. na svim uređenim zelenim površinama, parkovima i sl,
19. na mjestu koje je označeno kao parking-prostor za lica s invaliditetom ako vozilo nije obilježeno znakom iz člana 29. st. (2) i (3) Zakona.

Član 26.

Osim u slučajevima iz člana 25. ove Odluke, vozač ne smije parkirati vozilo naročito na:

1. dijelu puta ispred prijelaza puta preko željezničke pruge u istom nivou, i to na udaljenosti manjoj od 15 m od tih prijelaza,
2. udaljenosti manjoj od 15 m ispred i iza znaka kojim je obilježeno stajalište za vozila javnog saobraćaja,
3. prolazima i ulazima škola, ustanova, preduzeća, stambenih zgrada i drugih objekata i iznad priključka na vodovodnu mrežu i ulaza u kanalizacionu ili drugu mrežu komunalnih organizacija,
4. mjestu na kome bi parkirano vozilo onemogućilo pristup drugom vozilu radi parkiranja ili izlazak nekom već parkiranom vozilu,
5. trotoaru, odnosno na pješačkoj stazi, ako to nije

izričito regulirano saobraćajnim znakom, a ako je parkiranje dozvoljeno, mora se ostaviti najmanje 1,6 m širine na površini za kretanje pješaka s tim da ta površina ne može biti uz ivicu kolovoza,

6. na kolovozu s dvije saobraćajne trake gdje se saobraćaj odvija u oba smjera.

Član 27.

Na mjestima i ulicama u kojima je ograničeno ili zabranjeno zaustavljanje i parkiranje vozila, mogu se samo zaustaviti vozila iz člana 18. tačka 6. i tačka 8. ove Odluke.

Član 28.

Na području grada zabranjeno je parkiranje autobusa, teretnih vozila preko dvije ipo tone najveće dozvoljene mase, kamp prikolica, kao i teretnih vozila samostalnih autoprijevoznika, osim na posebnim mjestima /parkiralištima/ koje odredi Služba za prostorno uređenje i saobraćajnim terminalima što su za tu namjenu određena.

Član 29.

Za parkiranje vozila na području grada utvrđuju se javna parkirališta.

Javna parkirališta mogu biti stalna i privremena.

Javnim parkiralištem smatra se javna površina namijenjena isključivo za parkiranje koju određuje Služba za prostorno uređenje.

Član 30.

Parkirališta u smislu ove Odluke su površine na kojima se mogu parkirati motorna i druga vozila.

Parkirališta mogu biti opća parkirališta, posebna parkirališta i rezervisani prostor za parkiranje.

Član 31.

Opća parkirališta su mjesta na kojima se mogu parkirati putnički automobili, kombi i teretna vozila do 2,5 tona dozvoljene mase.

Posebna parkirališta su mjesta na kojima se mogu parkirati vozila određene kategorije, vrste i namjene.

Rezervisani prostor za parkiranje vozila je onaj prostor koji se rezerviše isključivo za parkiranje od strane pojedinih organa, preduzeća ili drugih pravnih lica i osoba.

Uređenje i označavanje rezervnog prostora za parkiranje vozila pada na teret korisnika tog parkirališta, odnosno parking mjesta.

Član 32.

Javna parkirališta mogu biti sa naplatom i bez naplate.

Javna parkirališta moraju biti označena saobraćajnom signalizacijom, u skladu sa propisima o sigurnosti saobraćaja.

Pripremanje i obilježavanje javnih parkirališta bez naplate vrši JP za prostorno planiranje i uređenje grada „Zenica”.

Član 33.

Pružanje usluga i održavanje javnih parkirališta sa naplatom vrši JP „Parking servis» Zenica ili drugi pravni subjekt/ u daljem tekstu: davalac usluga/, koga odredi Načelnik općine na prijedlog Službe za prostorno uređenje koja vrši nadzor nad istim.

Odnosi između Općine i davaoca usluga iz prethodnog stava regulišu se ugovorom.

Član 34.

Javnim parkiralištem sa naplatom smatra se javna površina namijenjena za parkiranje vozila koju odredi putem posebnog elaborata Služba za prostorno uređenje uz saglasnost Načelnika općine, isključujući rezervirani prostor za parkiranje u skladu sa članom 30. stav 3.

Član 35.

Na javnom parkiralištu sa naplatom, sa primarnim saobraćajem, broj rezervisanih plaćenih parkirališta ne smiju preći procenat od 50% od ukupnog broja parkiranih mjesta u toj ulici.

Javna parkirališta iz stava 1. ovog člana obuhvataju ulice: Bulevar Kulina Bana, Londža, Safvet Bega Bašagića i Jevrejska, Sarajevska, Trg BiH i Masarykova.

Član 36.

Za parkiranje na javnom parkiralištu plaća se naknada za parkiranje u vremenu od 07,00 do 22,00 sata u ljetnom periodu i u zimskom periodu od 07,00 do 20,00 sati.

Izvan vremena utvrđenog stavom 1. ovog člana parkiralište se može koristiti kao slobodan prostor, ako na istom nije obezbjeđena čuvarska služba.

Član 37.

Cijene parkiranja na javnim parkiralištima utvrđuje Načelnik općine na obrazložen prijedlog JP «Parking servis» Zenica i Službe za ekonomske odnose i poduzetništvo.

Cijena parkiranja sastoji se od komunalne takse propisane općinskom odlukom, dijela iznosa troškova poslovanja davaoca usluga, kao i dijela za gradnju novih parkirališta i javnih garaža.

Dio naknade u visini komunalne takse koji pripada budžetu općine davalac usluga dužan je redovno uplaćivati na žiro-račun budžeta općine Zenica.

Član 38.

Za stanare ulica i pravne osobe koje imaju sjedište u tim ulicama izvršit će se rezervacija parking prostora u skladu sa članom 31. stav 3, a uvest će se povlašteni uslovi parkiranja u pogledu trajanja i cijene parkiranja.

Član 39.

Služba za prostorno uređenje, odredit će posebna parking mjesta za parkiranje vozila za invalide, koji imaju po-

seban međunarodni znak „znak za pristupačnost”.

„Znak za pristupačnost” može se koristiti samo uz prisutnost nosioca tog prava i kada je vidno istaknut.

Član 40.

Odredbes ove Odluke od člana 33. do člana 39. u pogledu parkiranja, naplate i čuvanja automobila bliže se regulišu posebnom odlukom o organizaciji i načinu naplate parkiranja.

IV – PREMJEŠTANJE NEPROPISNO ZAUSTAVLJENIH I PARKIRANIH VOZILA**Član 41.**

Premještanje nepropisno zaustavljenih ili parkiranih vozila vrši nadležna policijska uprava, odnosno pravno ili fizičko lice koje je zato ovlašteno od strane Ministarstva unutrašnjih poslova ZE-DO kantona.

Premještanje vozila kao i blokada pogonskih točkova koja su parkirana na javnom parkiralištu za naplatu kao i na rezerviranim parking prostorima vrši JP «Pakring servis» Zenica.

Član 42.

Zaustavljena ili parkirana vozila suprotno oznakama na kolovozu ili saobraćajnim znakovima kojim su određeni način i uslovi parkiranja, a time smanjena protočnost ili sigurnost motornog ili pješačkog saobraćaja, kao i vozila što su bez odobrenja zaustavljena ili parkirana na parking mjestima rezervisanim za invalide, snabdijevanje, te vozila parkirana suprotno odredbama iz člana 25. ove Odluke, ukloniće vlasnik, odnosno korisnik vozila po nalogu ovlaštenog lica policije ili druge ovlaštene institucije, bez odlaganja.

Član 43.

Ako vlasnik, odnosno korisnik vozila iz prethodnog člana nije prisutan ili odbija da premjesti vozilo, odnosno ne premjesti vozilo, odnosno ne premjesti vozilo bez odlaganja, odnosno ne ukloni vozilo poslije isteka vremena dozvoljenog za parkiranje, ovlaštena institucija izvršit će premještanje tog vozila specijalnim vozilom namijenjenim za tu svrhu o trošku vlasnika, odnosno korisnika vozila.

Ovlaštena službena osoba, odnosno ovlašteno lice nadležne policijske uprave odredit će premještanje vozila, na trošak vlasnika, odnosno korisnika vozila uz odgovarajuću naknadu, u svim slučajevima kada zaustavljeno ili parkirano vozilo onemogućava bezbjedno ili nesmetano odvijanje motornog ili pješačkog saobraćaja, kao i zbog potrebe održavanja reda i mira ili javne priredbe.

Izuzetno, troškove premještanja vozila radi održavanja javnog reda i mira, sigurnosti ili javnih priredbi ne snosi vlasnik ili korisnik vozila, ako prethodno nije bilo označeno ili objavljeno da je na određenom mjestu zaustavljanje ili parkiranje zabranjeno.

Član 44.

Ovlašteni radnik po čijem nalogu je izvršeno premještanje vozila, sačinjava poseban zapisnik.

U zapisnik iz prethodnog stava unose se podaci o vozilu / registarski broj, marka, tip i dr./, mjesto sa kojeg se vozilo premješta, razlog premještanja, vrijeme kada je počelo premještanje, te zapažanje o vizuelnom pregledu vozila / da li je vozilo zaključano, postoje li vidljiva oštećenja, koja su to i slično/.

Zapisnik se sastavlja u tri primjerka, od kojih se jedan primjerak predaje vlasniku, odnosno korisniku vozila prilikom preuzimanja vozila, jedan primjerak zadržava ovlašteno lice, a jedan primjerak se daje u evidenciju.

Član 45.

Ako se vlasnik, odnosno korisnik vozila javi u času premještanja / prije podizanja vozila/vozilo će mu biti predano i izdan nalog da ga sam premjesti i bez odlaganja uz odgovarajuću naknadu.

Član 46.

Pored troškova premještanja vozila, vlasnik, odnosno korisnik vozila snosi troškove čuvanja na mjestu određenom za tu svrhu, od momenta premještanja do momenta preuzimanja vozila.

Čuvanje premještenih vozila do časa preuzimanja od strane vlasnika, odnosno korisnika vozila vrši ovlaštena institucija.

Član 47.

Obavještenje o mjestu na kojem je vozilo premješteno vlasnik, odnosno korisnik vozila može dobiti u dežurnoj službi ovlaštene institucije.

Član 48.

Prilikom preuzimanja vozila sastavlja se zapisnik o primopredaji koji potpisuje vlasnik, odnosno korisnik vozila i lice koje predaje vozilo.

Zapisnik sadrži podatke o identitetu vozila i vlasnika, odnosno korisnika vozila i vremenu preuzimanja. Jedan primjerak zapisnika predaje se vlasniku, odnosno korisniku vozila.

Uz zapisnik iz prethodnog stava, vlasniku odnosno korisniku vozila, predaje se zapisnik iz člana 44. ove Odluke.

Ako vlasnik, odnosno korisnik vozila smatra da mu je vozilo oštećeno prilikom premještanja ili čuvanja, o tome će se sačiniti poseban zapisnik.

Na osnovu zapisnika iz prethodnog stava vlasnik, odnosno korisnik vozila može pokrenuti postupak za nadoknadu štete.

Član 49.

Za vrijeme uklanjanja snijega sa površina javnog saobraćaja, nije dozvoljeno zaustavljanje vozila i parkiranja vozila na određenim površinama javnog saobraćaja gdje se vrši čišćenje i uklanjanje snijega.

Ovlašteno pravno lice za uklanjanje snijega dužno je da prije početka uklanjanja i razgrtanja snijega postavi znak zabrane zaustavljanja i parkiranja i ostavi pismenu obavijest na parkiranom vozilu.

Vlasnik, odnosno korisnik vozila ako ne postupi na način iz prethodnog stava, ovlaštene institucije izvršit će premještanje vozila po odredbama od člana 42. do člana 48. ove Odluke.

Član 50.

Zabranjeno je ostavljanje havarisanih i dotrajalih vozila i vozila bez registarskih tablica na ulici, trotoaru, prostoru za parkiranje i drugim javnim površinama duže od 7 dana.

Kada se utvrdi da je vozilo iz stava 1. ovog člana ostavljeno duže od 7 dana, nadležna policijska uprava izdat će vlasniku, odnosno korisniku vozila pismenu naredbu da vozilo ukloni u roku od 3 dana od dana prijema naredbe.

Ako vlasnik, odnosno korisnik vozila ne postupi po naredbi, ovlaštena institucija uklonit će vozilo o trošku vlasnika i o tome obavijestiti komunalnu inspekciju.

Član 51.

Cijene naknade premještanja, čuvanja vozila i blokadu pogonskih točkova utvrđuje Skupština JP „Parking servis“ d.o.o. Zenica na prijedlog Nadzornog odbora ovog javnog preduzeća.

U cijenama iz prethodnog stava sadržani su troškovi poslova premještanja ili čuvanja vozila, dio komunalne takse propisane odgovarajućim odlukama, kao i dio za finansiranje preventivnih aktivnosti u cestovnom saobraćaju na području općine.

V – OSPOSOBLJAVANJE KANDIDATA ZA VOZAČE**Član 52.**

Osposobljavanje kandidata za vozača motornih vozila vrši se na uređenim poligonima, gradskim saobraćajnicama i lokalnim cestama.

Početna obuka za osposobljavanje kandidata za vozače obavlja se na određenim poligonima namijenjenim za tu svrhu.

Osposobljavanje kandidata za vozača motornih vozila i traktora u vremenu od 06,00 do 08,00 sati i od 12,00 do 17,00 sati, a subotom i srijedom od 12,00 do 15,00 sati nije dozvoljena u užem gradskom području oivičenim ulicama: Sarajevska, Safvet Bega Bašagića, Bulevar Kulina Bana od Safvet Bega Bašagića do Drvene ćuprije, Drvena Ćuprija, Crkvice do raskrsnice sa ulicom Aleja Šehida i Alejom Šehida.

Osposobljavanje kandidata za vozače motornih vozila koji su obavili obuku preko 15 nastavnih sati na upravljanju motornim vozilima ne odnosi se zabrana kretanja iz stava 2. ovog člana, kao i u vrijeme polaganja za vozača motornih vozila.

VI - DJEČIJE IGRE I DRUGE AKTIVNOSTI NA CESTI**Član 53.**

Nadležna policijska uprava, uz prethodno mišljenje Službe za prostorno uređenje, propisuje u kojim ulicama i u koje vrijeme su dozvoljene dječije igre / klizanje, sankanje, igranje loptom, vožnja na koturaljkama, dječijem biciklu i si./.

Član 54.

Ulice u kojima su dozvoljene dječije igre, moraju biti obilježene saobraćajnim znakom i zabranjene su za saobraćaj vozila u vremenu u kojem su dozvoljene dječije igre.

Član 55.

Sportske, kulturne i druge priredbe i aktivnosti na javnoj cesti, ulici i pješačkoj zoni u gradu ne smiju se održavati bez odobrenja.

Odobrenja izdaje nadležna policijska uprava uz saglasnost Službe za prostorno uređenje.

Izuzetno, za priredbe i aktivnosti koje se održavaju u uslovima uobičajenog odvijanja saobraćaja nije potrebno odobrenje iz stava 1. ovog člana.

VII - POSEBNE MJERE BEZBIJEDNOSTI**Član 56.**

Vuča neispravnih vozila na području grada nije dozvoljena u vremenu od 06,00 do 17,00 sati.

Član 57.

Probna vožnja opravljenih i prepravljenih motornih vozila može se vršiti samo na cestama: Banlozi - Vranduk - Janjići do petlje Lašva.

Vozila iz prethodnog stava moraju imati potrebne tablice i potvrdu nadležne policijske uprave.

Član 58.

Zabranjeno je vršiti prodaju ili izlagati vozilo za prodaju na ulicama, trgovima, trotoarima ili drugim površinama koje su određene za saobraćaj vozila i kretanje pješaka. Prodaja i izlaganje vozila može se vršiti samo na mjestu određenom za tu svrhu.

Član 59.

Pranje i opravka vozila na ulicama, trotoarima i drugim saobraćajnim površinama je zabranjeno.

Izuzetno, na licu mjesta se mogu vršiti nužne opravke na vozilu nastale u toku vožnje, samo ako se kvar na drugi način ne može otkloniti, pod uslovom da se time ne ometa uredno i bezbjedno odvijanje saobraćaja.

Član 60.

Ako se dio kolovoza ili trotoara ne može koristiti za saobraćaj vozila ili kretanje pješaka zbog privremene opa-

snosti / odronjavanje sa zgrade, skidanje snijega, radovi i slično./, izvođač radova dužan je da postavi odgovarajuće saobraćajne znakove na oba kraja tog prostora.

Član 61.

Preduzeće koje održava saobraćajnu signalizaciju, dužno je svakodnevno vršiti pregled njihove ispravnosti i kvarove otklanjati odmah.

Član 62.

Oznake na saobraćajnicama, autobusnim i taxi stajalištima moraju se obnavljati najmanje jednom godišnje.

Član 63.

Postavljanje, održavanje i kontrolu saobraćajnih znakova, oznaka na kolovozima i druge opreme za regulisanje saobraćaja vrši Služba za komunalne poslove i ekologiju, putem JP za prostorno planiranje i uređenje grada, JP „Komrad” i nadležna policijska uprava.

VIII – KOMISIJA ZA SIGURNOST SAOBRAĆAJA**Član 64.**

Radi unapređenja saobraćaja u općini Zenica, saobraćajno-preventivne aktivnosti i ostvarivanja koordinacije svih organa i organizacija koje obavljaju djelatnost i bave se pitanjima saobraćaja, obrazuje se Komisija za sigurnost saobraćaja / u daljem tekstu: Komisija/.

Član 65.

Komisiju imenuje Načelnik općine Zenica i ista broji 7 članova.

Komisija se imenuje iz reda stručnjaka iz oblasti značajnih za sigurnost saobraćaja te iz redova državnih tijela i organizacija od značaja za sigurnost saobraćaja.

Član 66.

Komisija za sigurnost saobraćaja:

- razmatra pitanja i daje prijedloge za rješavanje saobraćaja u općini Zenica,
- radi na unapređenju saobraćajnog odgoja i osposobljavanja mladih za učestvovanje u saobraćaju,
- radi na unapređenju propagandnog i informativnog djelovanja prema učesnicima u saobraćaju,
- radi na poticanju razvoja službe pomoći i informisanja na cestama,
- radi na provođenju i koordinaciji preventivnih aktivnosti na cestama i vozilima,
- ostvaruje saradnju i koordinaciju sa tijelima i organizacijama koje djeluju u oblasti saobraćaja,
- razmatra i daje mišljenje na nacрте zakona i drugih propisa kojima se utvrđuju pitanja od značaja za unapređenje saobraćaja,
- daje mišljenje na prijedlog za tehničko uređenje saobraćaja,

- braćajnica i postavljanje saobraćajne signalizacije,
- predlaže konkretne mjere za regulisanje saobraćaja u naseljenim mjestima,
- daje mišljenje za određivanje i uređivanje parkirališta,
- daje mišljenje u vezi sa rješavanjem problema javnog saobraćaja i prijevoza putnika,
- obavlja i druge poslove koji su od interesa za sigurnost saobraćaja.

Član 67.

Stručne poslove opsluživanja rada Komisije obavlja Stručna služba Vijeća i Načelnika.

IX - KAZNE NE ODREDBE**Član 68.**

Novčanom kaznom u iznosu od 500 do 700 KM kazniće se privredno društvo i drugo pravno lice:

1. ako postavi znakove informacija, reklamnih panoa i natpisa bez odobrenja / član 11. /,
2. ako ne vodi evidenciju saobraćajne signalizacije / član 9./,
3. ako naredi kretanje vozilima suprotno odredbama člana 18., 19. i 20. ove Odluke,
4. ako naredi ili dozvoli zaustavljanje autobusa protivno odredbi člana 21. ove Odluke,
5. ako naredi ili dozvoli zaustavljanje vozila koja prevoze opasne materije protivno odredbi člana 22. ove Odluke,
6. ako naredi vozaču da parkira autobus ili teretno vozilo protivno odredbama člana 28. ove Odluke,
7. ako ne izvrši pripremanje i obilježavanje lokacija predviđenih za javna parkirališta / član 32./,
8. ako ne održava i pruža usluge javnih parkirališta / član 33./,
9. ako bez odobrenja obilježi ili na drugi način rezerviše prostor za parkiranje / član 32./,
10. ako ostavi vozilo protivno odredbama člana 50. ove Odluke,
11. ako naredi ili dozvoli osposobljavanje kandidata za vozače motornih vozila protivno odredbama člana 52. ove Odluke,
12. ako organizuje priredbe bez odobrenja /član 55../,
13. ako naredi da se vuče neispravno vozilo u vrijeme zabrane / član 56./,
14. ako ne postavi saobraćajnu signalizaciju za slučajeve iz člana 60. ove Odluke.

Za prekršaj iz prethodnog stava, kazniće se novčanom kaznom od 100 KM i odgovorno lice u preduzeću ili drugom pravnom licu.

Član 69.

Novčanom kaznom od 500 KM kazniće se fizičko lice koje samostalno obavlja djelatnost, ako učini prekršaj iz

člana 68. stav 1. tačka 1. 3. 4. 6. 11. 12. i 14. ove Odluke.

Član 70.

Novčanom kaznom od 80 do 100 KM kazniće se za prekršaj:

1. lice koje ostavi havarisano, dotrajalo ili vozilo bez registarskih tablica duže od 7 dana /član 50../.

Član 71.

Novčanom kaznom od 40 KM kazniće se za prekršaj:

1. vozač koji upravlja vozilom protivno odredbama člana 17., 18., 19. i 20. ove Odluke,
2. vozač autobusa i taxi vozač koji obavlja javni prijevoz putnika protivno odredbama člana 21. ove Odluke,
3. vozač vozila koji prevozi opasne materije koji se zadržava na području grada protivno odredbama člana 22. ove Odluke,
4. vozač vozila koji zaustavi ili parkira vozilo protivno odredbama člana 25. i člana 26. ove Odluke,
5. vozač koji parkira autobus, teretno vozilo ili kamp prikolicu protivno odredbama člana 28. ove Odluke,
6. vozač koji parkira vozilo protivno odredbama člana 31. ove Odluke,
7. vozač koji zaustavi ili parkira vozilo na prostoru određenom za parkiranje vozila invalida, a nema odobrenje za korištenje „znaka pristupačnosti” /član 39../.
8. vozač - instruktor ako vrši obuku kandidata za vozače motornih vozila na mjestima i u vremenu gdje i kada je to zabranjeno / član 52./,
9. vozač koji vuče neispravno vozilo u vrijeme zabrane / član 56../,
10. vozač koji obavlja probnu vožnju opravljenih ili prepravljenih vozila protivno odredbama člana 57. ove Odluke,
11. lice koje vrši radnje protivne odredbama člana 58. ove Odluke,
12. lice koje obavlja pranje i opravku vozila protivno odredbama člana 59. ove Odluke.

Član 72.

Novčanom kaznom od 30 KM kazniće se za prekršaj:

1. učesnici u saobraćaju koji se ponašaju protivno odredbama člana 13. ove Odluke,
2. osobe iz člana 14. ove Odluke koje se kreću mimo površina namijenjenih za kretanje pješaka /član 14../.
3. lice koje upravlja zapregom ili goni stoku na dijelu užeg područja grada / član 23../.

Član 73.

Prekršajne naloge za prekršaje iz ove Odluke izdaju ovlaštene osobe nadležne policijske uprave koji vrše kontrolu i regulisanje saobraćaja na cestama.

Član 74.

Novčane kazne naplaćene po ovoj Odluci prihod su Općine Zenica, a koriste se za finansiranje preventivnih aktivnosti u drumskom saobraćaju /informativno-propagandna djelatnost, unapređenje saobraćajno-tehničke kulture, preventivne aktivnosti Komisije za sigurnost saobraćaja i dr. /.

X - ZAVRŠNE ODREDBE**Član 75.**

Obavljanje javnog linijskog gradskog i prigradskog prevoza putnika regulisat će se posebnom odlukom.

Član 76.

Stupanjem na snagu ove Odluke prestaje da važi Odluka o bezbjednosti i organizaciji saobraćaja na putevima /"Službene novine općine Zenica". broj 3/04/.

Član 77.

Novi prečišćeni tekst Odluke o organizaciji i sigurnosti saobraćaja na cestama obuhvata: Odluku o organizaciji i sigurnosti saobraćaja na cestama („Službene novine općine Zenica”, br. 8/08) i Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o organizaciji i sigurnosti saobraćaja na cestama („Službene novine općine Zenica”, br.6/11), u kojima je označen dan stupanja na snagu istih.

SADRŽAJ

VIJEĆE OPĆINE

- ODLUKA O SUBVENCIONIRANJU TROŠKOVA GRIJANJA 1
- ODLUKA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ODLUKE O JAVNOM REDU I MIRU 2
- ODLUKA O DODJELI MANDATA KANDIDATIMA ZA ČLANOVE SAVJETA MZ «DRIVUŠA» 3
- ZAKLJUČAK O USVAJANJU „AKCIONOG PLANA PREVENCIJE MALOLJETNIČKOG PRESTUPNIŠTVA I PRIMJENE ALTERNATIVNIH MJERA U OPĆINI ZENICA“ 3
- „AKCIONI PLAN PREVENCIJE MALOLJETNIČKOG PRESTUPNIŠTVA I PRIMJENE ALTERNATIVNIH MJERA U OPĆINI ZENICA“ 4
- RJEŠENJE O IMENOVANJU DRUGOSTEPENE KOMISIJE ZA RJEŠAVANJE PO ŽALBI PROTIV RJEŠENJA U PRVOSTEPENOM POSTUPKU 23
- RJEŠENJE O IMENOVANJU ČLANA KOMISIJE ZA IZBOR I IMENOVANJA 23

NAČELNIK OPĆINE

- ZAKLJUČAK O UNUTRAŠNJEM PRESTRUKTURIRANJU SREDSTAVA IZ BUDŽETA OPĆINE ZENICA ZA 2011. GODINU U RAZDJELU 20, BUDŽETSKA ORGANIZACIJA 01, POTROŠAČKA JEDINICA 0001 «STRUČNA SLUŽBA VIJEĆA I NAČELNIKA» 24
- ZAKLJUČAK O PRESTRUKTURIRANJU SREDSTAVA BUDŽETA OPĆINE ZENICA ZA 2011.GODINU U SLUŽBI ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE 24
- ZAKLJUČAK O UNUTRAŠNJEM PRESTRUKTURIRANJU SREDSTAVA IZ BUDŽETA OPĆINE ZENICA ZA 2011.GODINU U RAZDJELU 15;BUDŽETSKA ORGANIZACIJA 01; POTROŠAČKA JEDINICA 0001; SLUŽBA ZA PROSTORNO UREĐENJE 25
- ZAKLJUČAK O UNUTRAŠNJOJ PRESTRUKTURIRANJU SREDSTAVA BUDŽETA OPĆINE ZENICA ZA 2011.GODINU U RAZDIJELU BROJ 19. BUDŽETSKA ORGANIZACIJA 01: POTROŠAČKA JEDINICA 0001 U SLUŽBI ZA BORAČKO INVALIDSKU ZAŠTITU 25
- ZAKLJUČAK O PRESTRUKTURIRANJU SREDSTAVA BUDŽETA OPĆINE ZENICA ZA 2011.GODINU U SLUŽBI ZA KOMUNALNE POSLOVE I EKOLOGIJU 26
- ZAKLJUČAK O ODOBRAVANJU SREDSTAVA ZA TEKĆE BUDŽETSKE REZERVE 26
- ZAKLJUČAK O UVEĆANJU SREDSTAVA U BUDŽETU OPĆINE ZENICA ZA 2011. GODINU 26
- ISPRAVKA 27

KOMISIJA ZA PROPISE

- ODLUKE O ORGANIZACIJI I SIGURNOSTI SAOBRAĆAJA NA CESTAMA 27
- ODLUKA O ORGANIZACIJI I SIGURNOSTI SAOBRAĆAJA NA CESTAMA (prečišćen tekst) 28

IZDAVAČ: Općina Zenica, Trg BiH broj 6. ● **GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:** Selver Keleštura, sekretar Općine - Telefon: 032/401-215 ● **ŠTAMPA:** NIPD "Naša riječ" d.o.o. Zenica ● **PRETPLATA:** Godišnja pretplata uplaćuje se na transakcijski račun Općine Zenica - Budžet Općine, broj: 134-010-0000042994